

PTUJSKI TEDNIK

Številka 38.

PTUJ, 6. OKTOBRA 1961

CENA 20 DIN

Letnik XIV

Glasilo Socialistične zveze delovnih ljudi
za območje bivšega ptujskega okraja

Izdaja »Ptujski tednik« zavod s samostojnim financiranjem

Odgovorni urednik Anton Bauman

Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8

Telefon 156, čekovni račun pri Narodni banki Ptuj
št. 604-19-3-206

Rokopisov ne vračamo.

Tiska Mariborska tiskarna Maribor.

Celotna naročnina za tuzemstvo 1000 din, za inozemstvo
1500 din

Nas KUMENTAR

Sedemindvajseti september bo ostal v zgodovini ZAR zapisan kot dan velike izjave in nove velike preizkušnje za arabske narode. Ta dan se je uprla skupina sirskega častnikov osrednjim oblastem v Kairu in naslednji dan postavila na oblast uporniško vlado pod predsedstvom odvetnika Kazharia. Prvi ukrepi te vlade, ki se je v proglasu označila celo kot režim, ki bo »dosledne izvajal socialistična načela«, je bila ukinitve vseh revolucionarnih reform, ki jih je ZAR izvedla ali pričela izvajati tudi v sirske provinci.

V času, ko to pišemo, je prišlo v mnogih sirske mestih do demonstracij proti novi vladi in celo krvavih spopadov s policijo in vojsko. Ponekod se vojska še ni opredelila za novo oblast. Predsednik Naser je odklonil vsakršno oboroženo posredovanje armade Združene arabske republike, ker je prepričan, da mora to zadevo rešiti sirska ljudstvo samo.

Ni dvoma, da je svet upor v Siriji močno presenetil, prav tako pa tudi umirjena odločitev predsednika ZAR. Po tem, kdo je že priznal novi režim, pa lahko ocenimo, v kakem ozračju je bil rojen. Med prvimi so »sirske arabske republike« priznali Turčija in Iran, torej članice nekdanjega bagdadskega pakta (sedaj CENTO-pakta), ki so ga postavili v tem delu sveta na noge Angleži. To pomeni, da je po aredu spet kolonialna politika tiste veljale, ki se je morala prav po zaslugi novega Egipta umakniti z območja suškega prekopa in se odreči svoje dominacije.

Seveda želje po starem še niso prešle, britanski kolonialni smotri še niso bili v pozabo.

Sirski primer nadalje kaže, da so deklarirani elementi, ki so jih prizadele določene reforme, takoj zgrabili pomoč od zunaj ter pripravili upor. Predsednik Naser je v enem izmed govorov v Kairu dejal, da prestavlja novo vlado »finančni direktorji petih«. Kako se bo finančni vrh zavzel, mal za »socialistična načela« in sploh za dosežke egiptovske revolucije, si lahko mislimo.

Značilno je, da Velika Britanija se ni priznala Kazharijeve vlade in tudi ne ZDA. Na drugi strani je že mnogo dežel izreklo svojo solidarnost z ZAR.

Medtem ko skušajo prav te dni sovjetski in ameriški predstavniki nekako »sondirati« terena za poznejše razgovore o Nemčiji in berlinskem problemu, so v Generalni skupščini OZN, kjer traja še splošna razprava, sprejeli v članstvo OZN stotega člana. To je Sierra Leone, pred kratkim razglašena nova neodvisna afriška dežela, doslej britanska kolonija. Ta številka je vsekakor močan dokaz o tem, da postajajo Združeni narodi zares predstavniki vsega sveta in da torej vse bolj uveljavlja svoje težnje po vseobsegajoči svetovni organizaciji.

Razprava v OZN tudi kaže, da bodo morda le prebrdili zelo pomembno vprašanje — vprašanje nasledstva tragično preminulega glavnega tajnika Hammarskjöld. Jugoslovanski državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je v svojem govoru priporočil, naj bi izbrali začasno rešitev. Imenovali bi začasnega glavnega tajnika, ki bi mu pomagal organ petih ali več članov.

Sovjetska vlada je naredila te dni korak naprej. Odrlek se je svojega predloga o »streh sekretarjih«, ki bi imeli vsak zase pravico sveta, t. j. pravico, da vsak predlog zavrne. Priključila se je jugoslovanskemu predlogu, ki zahteva, naj bi imenovali začasnega tajnika in tri pomočnike, ki bi ne imeli pravice »sveta«. V Washingtonu so predlog odklonili in se po vsem sodeč zavzemajo za imenovanje tajnika in za dosedanje organizacijsko shemo tajništva. Taka odločitev pa ni realna, ker je glede tajništva že mnogo govornikov v splošni razpravi imelo svoje pripombe.

V nedeljo, 8. oktobra:

Proslava 20-letnice vstaje OBČINE ORMOŽ

Iz dneva v dan se vrtajo letos proslave 20-letnice vstaje širom po naši domovini. V občini Ormož bo takšna proslava v nedeljo, dne 8. oktobra 1961 in sicer v Središču ob Dravi, kjer je bil najprej ustanovljen odbor osvobodilne fronte.

Na predelu, ki ga obsega občina Ormož med narodnoosvobodilnim bojem ni bilo važnejših akcij za širše področje. V predaprilski Jugoslaviji je bilo prebivalstvo teh predelov izrazito kmečko-viničarskega značaja. Vaški polproletariat se je individualno boril le za svoj ekonomski obstoj, tuja, zlasti nemška in domača gospoda, ki sta bili lastnik večine vinogradov, pa je bogatela na račun njegovega težkega dela. Vinjčarja je smatrala gospoda za manj vrednega človeka, ga brezobzirno izkoriščala, in ga gospodarsko utesnila v polvevalne sponi. Za ohranitev svojega gola življenja je moral mali človek garati svojim gospodarjem od ranega jutra do poznega večera. Otroci iz vinjčarskih družin so v zgodnji mladosti odhajali za pastirje. Niso imeli časa, niti možnosti, da bi redno obiskovali šolo. Zato so vse življenje ostali pastirji, hlapci ali pa dnjarski delavci. Tako se je zlasti v Slovenskih goricah razvila posebna vrsta najemniškega dela, ki je bila dediščina prejšnjih fevdalnih odnosov in obenem zelo kruta oblika izkoriščanja človeka. Poleg tega je tuja gospoda odvrčala vinjčarje od vsega, kar je bilo slovenskega in naprednega. Tudi cerkvena gospoda, trdno zasidrana na svojih ekonomsko-političnih pozicijah, se je z vsemi sredstvi borila proti naprednemu gibanju, predvsem pa proti »komunistični nevarnosti«.

Takšno je bilo stanje teh predelov ob izbruhu vojne. Ponekod kmečki in viničarski polproletariat po svoji razredni zavesti na jeredno nizki stopnji, ter si je obetal s Hitlerjevo okupacijo izhod iz svojega nevdružnega ekonomskega stanja. Navidezna konjunktura v prvih dneh okupacije je pripomogla, da se je v začetku v nekaterih predelih sedanje občine poleg nekaterih zaslepljenih kmetov tudi ta sloj prebivalstva slepo udinjal okupatorju.

V takih okoliščinah je bilo izredno težko začeti z uporom proti okupatorju. Kljub izselitvi narodno in napredno mislečih ljudi se je našlo dovolj zdravih sil; v začetku so bili to posamezniki, razkropljeni in neorganizirani. Ne oziraje se na teror in nevarnost so se uprli okupatorju in začeli ljudi opozarjati na nevarnost, ki preti slovenskemu in vsem jugoslovanskim narodom. Te prve sile so se kmalu povezale, budile ljudstvo in mu

Koča Popović se vrača

New York, 5. okt. (Tanjug). Z ladjo »Leonardo da Vinci« je včeraj odpoval iz newyorškega pristanišča državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, ki je vodil jugoslovansko delegacijo na 16. zasedanju Generalne skupščine OZN. Od državnega sekretarja so se v pristanišču poslovili stalni predstavniki Jugoslavije v OZN Miša Pavičević in generalni konzul v New Yorku Bogoljub Popović.

Omenimo naj še, da se v Zahodni Nemčiji sedaj menijo o sestavi nove vlade. Kanceler Adenauer je na volitvah izgubil absolutno večino in si je, kot kaže, poiskal zaveznike v vladi med vrstami tako imenovanih »svobodnih« demokratov, t. j. liberalcev. Odločitev pa bo padla šele prihodnje dni.

vijvale vero v zmago nad fašizmom. Ze v avgustu 1941 so bili na raznih krajih prvi sestanki teh prvoborcev. Posebno važen je bil takšen posvet dne 10. avgusta 1941 v Središču, ki ga je vodil Stefan Kuhar-Bojan, član Pokrajinskega komiteja KPS za vzhodno Slovenijo. Med drugimi

so bili navzoči na tem posvetu Jože Kerencič, Milena Petovarjeva in njen mož Polde Berce. Na tem sestanku so bile obrazložene naloge in program Osvobodilne fronte ter se je takoj pričelo s pripravi za ustanavljanje prvih odborov OF. Zadeva se je nekoliko zavlekla, kar pa je bilo

upravičljivo glede na izredno težek teren. Vendar prvi aktivisti niso klonili. 4. septembra 1941 je sklical Jože Kerencič sličen sestanek pri Mjklavžu, kjer so govorili o formiranju odborov OF in pri Mjklavžu tega tudi ustanovili, vendar ta vsled nekatereh kadrovske premikov ni do-

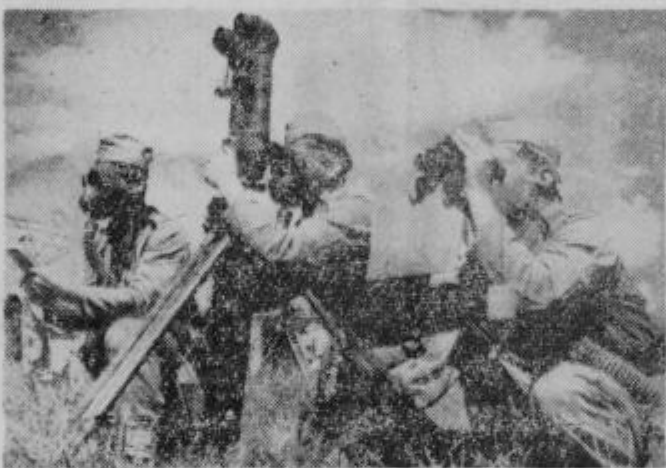
segel vidnejših uspehov.

Iz obstojećih zapisov pa je razvidno, da je bil dne 12. oktobra 1941 drugi sestanek v Središču, katerega je sklical Jože Kerencič in je na tem tudi bil ustanovljen petčlanski odbor OF za Središče. Na tem sestanku se je tudi obravnavalo organiziranje »Ljudske pomoči« in zbiranje drugih prispevkov. Ta dan je bilo v Središču sprejetih 10 ljudi v SKOJ, kar je že pomemben dogodek za to področje. Na tem dogodku temelji proslava 20-letnice vstaje za ormoško občinsko področje.

V nedeljo, 8. oktobra 1961, se bodo zbrali v Središču vsi, ki so v težkih časih okupacije mislili in delali za osvoboditev našega ljudstva in obudili spomin na vse dogodke, kakor tudi na vse napore, na katerih temelje sadovi naše celotne jugoslovanske skupnosti.

Ivo Rajh

Ob dnevu artilerije JLA

Artiljerijski izvidniki pri vaji

Sedmega oktobra letos bo preteklo 20 let od dneva v letu 1941, ko je naša prva artiljerijska baterija v sestavi čačanskega partizanskega odreda uspešno napadla sovražno letališče v Krajevju. Da bi se ohranil spomin na prvi nastop naših artiljerijcev, se po odločbi vrhovnega komandanta JLA maršala Tita proslavlja 7. oktober kot dan artiljerije JLA.

Partizanska artiljerija, je kot celotna naša armada, prešla iz osvobodilni vojni težko in s trnjem posuto pot. Artiljeriji so uspešno izvrševali tudi najtežje vojne naloge pod najtežjimi pogoji in pokazali nešteto primerov hrabrosti, požrtvovalnosti in iznajdljivosti.

Od skromnih začetkov se je artiljerija JLA postopoma razvijala se širila in krepila. Z orožjem, zaplenjenemu sovražniku, so bile formirane artiljerijske enote, ki so nastopale v sestavi naših prvih brigad in odredov. Leta 1942 je v bojih za osvoboditev Prijedora, Bihača in Jajca naša artiljerija uspešno pomagala k zmagi. V novembru istega leta, ko so bile formirane divizije in korpusi, je bil ustanovljen tudi havbičski divizion Vrhovnega štaba, ki je pomagal enotam, ki so osvobajale Livno in Duvno ter v času IV. sovražne ofenzive. V letu 1943 so imele vse naše divizije in korpusi svoje artiljerijske enote.

Po kapitulaciji Italije in z razoročitvijo njenih divizij, je pri-

šlo v roke naših enot mnogo artiljerijskega orožja. V Sloveniji je bila ustanovljena Prva artiljerijska brigada, na otoku Visu pa mešana, zelo močna artiljerijska skupina. V tem času se je uspešno razvijala tudi obalna artiljerija.

Sredi leta 1944 je bil ustanovljen artiljerijski oddelek Vrhovnega štaba, ki je kasneje prerasel v komando artiljerije JLA.

Koncem leta 1944 in v začetku leta 1945 je artiljerija že predstavljala močno udarno silo naših enot. V operaciji pri Kninu je sodelovalo 6 divizionov, pred koncem vojne, pri prebijanju sremške fronte pa je sodelovalo že 25 artiljerijskih divizionov. Artiljerija je odigrala tudi važno vlogo pri operacijah v Istri, Trstu in sploh pri končnem osvobajanju naše države.

Artiljeriji JLA so si pridobile svoje znanje in izkušnje pri vsakodnevni bojni praksi. To znanje so kasneje dopolnjevali v šolah in v tečajih. Tisoče predstojnikov je šlo skozi razne stopnje šolanja in izpopolnjevanja. Dobili so najvišjo splošno, vojno strokovno in tehnično znanje ter se usposobili za uporabljanje vseh vrst sodobne artiljerijske opreme in oborožitve. S sistematičnim povezovanjem vojnih izkušenj z najnovejšimi dognanji vojne znanosti daje naša artiljerija primeren prispevek k učvrstitvi bojne pripravljenosti naše armade.

Odgovorne urednice ženskih listov pri nas

Odgovorne urednice pred ptujskim gra dom (Foto: J. Vrabl)

V četrtek 28. septembra 1961 so bile v Ptuj na enodnevem obisku odgovorne urednice ženskih listov iz Beograda, Titograda, Skoplja, Sarajeva, Zagreba in

Ljubljane v okviru enotedenskega obiska Slovenije na pobudo in povabilo lista »Naša žena« v Ljubljani. V sejni sobi Občinskega ljud-

skega odbora Ptuj je urednice sprejela predsednica tov. Lojzka Stropnikova, ki se je skupno s političnimi in prosvetnimi predstavniki občine Ptuj in s pred-

stavniki Kmetijskega kombinata Ptuj zadržala z gosti v daljšem razgovoru o vprašanjih mesta naših žena v industrijski in kmetijski proizvodnji, o skrbi za njihovo strokovno izobraževanje ter napredovanje v službi, o njihovem prosvetljenju in o pomoči ženam v skrbi za družino, kjer so žene zaposlene.

Iz tolmachenja navzočih predstavnikov in odgovorov na vprašanja urednic so se te lahko prepričale, da bo tudi v ptujski občini ob zadostni vztrajnosti in skrbi v doglednem času zmanjšano nesorazmerje med odstotkom strokovno usposobljenih moških in žensk in med številom nekvificiranih, polkvificiranih, kvalificiranih in visokokvificiranih moških in žensk v vseh panogah našega gospodarstva. Prepričale so se tudi, da si izobraževalni centri v občini Ptuj kakor tudi izobraževalni center Kmetijskega kombinata Ptuj zlasti v zimskem času nadev pridelavajo, da bi posredovali ženam čimveč splošnega in strokovnega znanja, ki jim je vsak dan potrebno pri delu in v opravljanju svojih nalog v skrbi za otroke in družino, zlasti pa pri opravljanju del v ekonomskih enotah, kjer so plačane po delovnem učinku.

Tudi izobraževalni centri v občini težijo predvsem za tem, da bi posredovali ženam z vsemi razpoložljivimi izobraževalnimi sredstvi strokovnost, ki jim je potrebna v vsakdanji praksi.

Izkušnje in prizadevanja v skrbi za uresničenje ženske enakopravnosti pri delu in napredovanju in za uveljavitev njihovih sposobnosti imajo tudi v drugih republikah naše domovine. Urednice so priznale vsem navzočim, da je slovenska žena v odločanju v družini in v vsem družbenem življenju mnogo dalje od žena v drugih republikah, kjer je še vpliv moža mnogo večji.

Po razgovoru so si urednice v spremstvu udeležencev razgovora ogledale živinorejsko farmo v Kličevem (govodoreja), v Draženicih (svinogojstvo) in na Bregu (perutinarstvo) ter so se zanimale za delo žena v teh obratih in so se z nekaterimi tudi pogovarjale. Po ogledu zgodovinskih zanimivosti v muzeju in po kosilu v restavraciji na gradu so se odpeljale urednice še v Hrastovec v Halozah, kjer se niso mogle načuditi lepotam vinorodnega okolja.

Pred slovesom od Ptuja in preden so odpoval nazaj v Ljubljano, so se urednice zahvalele ptujskim predstavnikom za vso ljubeznivost in so naročile pozdrave za vse delovne žene v občini Ptuj ter jim želele tudi v bodočem vsestranskem udejstvovanju mnogo uspehov.

V. J.

»Vinogradnik«

● Sindikalna podružnica VG Jeruzalem-Ormož je izdala že drugo številko občasne glasila »Vinogradnik«. Ta časopis je predvsem namenjen članom kolektiva. Preko njega seznanjajo kolektiv z najvažnejšimi gospodarsko-proizvodnimi problemi, raznimi predpisi in slednjim tudi o življenju kolektiva samega. Razen tega objavljajo v glasilu razne strokovne sestavke o vinogradništvu, živinoreji in poljedelstvu.

Spomenik padlim borcem v Cirkovcih OB PRVEM KRAJEVNEM PRAZNIKU

Nedelja 1. oktobra 1961 bo ostala v zgodovini Cirkovc in okolice v spominu ljudi kot lep praznični dan ob 20-letnici vstaje slovenskega ljudstva, ko je odbor SZDL Cirkovci skupno z ostalimi organizacijami in društvi pripravil uspešno krajevno praznovanje. Predsednik odbora SZDL na padle borce in talce, organiziral gospodarsko razstavo ter ocenjevanje in sejem plemenske živine.

Med gosti so bili: tov. Franc Belšak iz Ptuja v imenu Občinskega ljudskega odbora in odbora ZB NOV Ptuj, tov. Franc Tetičkovič v imenu Občinskega odbora SZDL Ptuj, tov. Janko Vojnec, sekretar Obč. komiteja ZKS Ptuj, tov. Lojzka Stropnikova, predsednica Obč. ljudskega odbora Ptuj, tov. Vida Rojic, kustos oddelka NOB Muzeja Ptuj, Marija Sagadin-Zenka, nosilka spomenice NOB 1941 itd. Nekateri gostje so prišli takoj zjutraj, nekaj pa jih je prišlo v Cirkovce s proslavo v Gradišču, kamor so tudi bili vabljeni ptujski predstavniki. O proslavi v Cirkovcih so se zelo pohvalno izrazili.

Cirkovci so tega dne res praznovali. Po vasi je bilo toliko zastav, po oknih razstavljenih cvetlice, pred hišami praznično oblečeni ljudje, pripravljeni na slovesnosti pri šoli, na pokopališču ter na razstavišču. Svojci so prišli od blizu in daleč na domače praznovanje. Predsednik odbora SZDL tov. Franc Dobič je dejal došlim gostom iz Ptuja: »Se danes naj pre vse po sreči, pa si bomo oddahnili. Mnogo je bilo potov in skrbi in upam, da bo prva prirediteljska uspešna in da ji bodo sledile vedno boljše!«

Ob napovedanem času, ob 9.30 se je začela pri šoli zbirati množica — mladi, odrasli, pešci, kolesarji, motoristi in ljudje z avtomobili. Godba »Svobode« iz Kidričevega je prikorakala po vasi. Igraje poskočne, Marsikdo je stopil po dvorišču in pogledal čez ograjo. Svojci padlih Franca Babška, Ivana Draškoviča, Alojza Ducmana, Franca Gmajnarja, Janeza Horvata, Martina Kenclerja, Jožeta Kračevca, Maksa Medveda, Stefana Trčka, Ivana Zebca in Franca Pleterška so se zbrali pri slikah padlih pred šolo pri zakritem spomeniku. Po črni ruti in sozlatih očeh se je dalo sklepati: mati, oče, brat, sestra... padlena.

Po slavnostni seji v šoli so se zbrali domači predstavniki in gostje ter svojci na tribuni pred šolo. Okrog so se zvrstili šolarji, pevci, godba »Svobode« iz Kidričevega ter gasilci iz Lovrenca, Jablan, Sikol in Medvede s prapori. Številni prebivalci iz Cirkovc in okolice pa so se postavili na cesti med šolo in Debenjakovi.

Tribuna s svojci in predstavniki pred šolo

Po nagovoru predsednika SZDL tov. Dobiča in predsednika organizacije ZB NOV tov. Franca Aška je govoril namesto zveznega poslanca tov. dr. Jožeta Potrča, ki ga je zadržala nenadna bolezen, da ni mogel priti, tov. Andrej Debenak iz Državnega sekretariata za zunanje zadeve, ki je med drugim dejal: ko je uvođoma podčrtal pomen proslav 20-letnice vstaje po Jugoslaviji in delo KP in OF kmalu po okupaciji.

»Že 2. ali 3. novembra 1941 je bil v Mihovcih v hiši Antona Lorgerja prvi sestanek OF za vas Mihovce. Na tem sestanku so bili še Simon Dolenc, Janez Dolenc, Franc Draškovič in Pavle Krašovec. To je bil eden izmed prvih črnih prvih vasiški sestanek OF v teh krajih.«

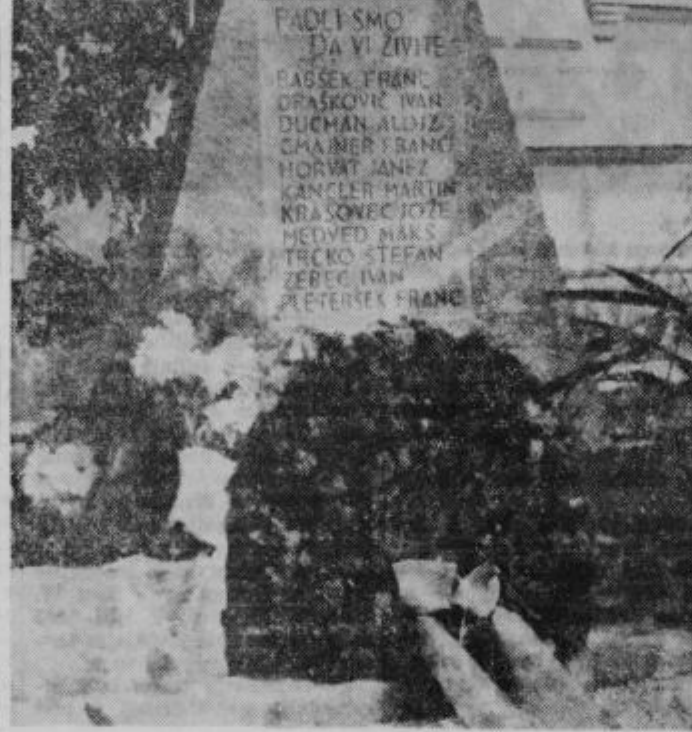
Tov. Anton Lorger tako pravi v svojih spominih: »Z zaskrbljenostjo smo gledali iz dneva v dan vse hujši teror okupatorja. Ko so v juliju 1941 selili iz naših vasi precej zavežnih družin, je to našo zaskrbljenost še povečalo...«

Prvo orožje in to lovsko puško, revolver in karabinko je dal Pavle Krašovec. Ustanovitev OF v Mihovcih je bila zelo pomembna. Ustvarjena je bila zveza za pošiljanje ljudi v NOB. Iz teh časov so znana imena družin, zgled požrtvovalnosti in neustrašnosti ter patriotizma za vsak kosček naše domovine. Omenil bi še Zafosnikove iz Zg. Jablan, Lorgerjeve, Dolenceve ali Draškovičeve v Mihovcih, Kureševce v Sikolah in še mnoge druge. Kdo bi tudi

hovorjal je bila zelo pomembna. Ustvarjena je bila zveza za pošiljanje ljudi v NOB. Iz teh časov so znana imena družin, zgled požrtvovalnosti in neustrašnosti ter patriotizma za vsak kosček naše domovine. Omenil bi še Zafosnikove iz Zg. Jablan, Lorgerjeve, Dolenceve ali Draškovičeve v Mihovcih, Kureševce v Sikolah in še mnoge druge. Kdo bi tudi

možni našteti vse družine, kjer je našel na široko odprta vrata kurir, partizan ali aktivist in kjer so dobili partizani vse potrebno za svoje tovariše, haloške, pohorske in slovenjebistiške partizane. Čeravno je mimo 20 let, se še vedno lahko spomnimo nazaj na čase, ko sta prihajali na naš teren neumorni in pogumni terenci Sagadinova-Zenka in Horvatova-Tatjana in ko je zdravnik na Ptujski gori dr. Miško Peče skupno s svojim nečakom Milkom Pečtom že junija 1941 pomagali organizirati upor proti okupatorju. Spomnimo se lahko tudi povezave organizacije OF Cirkovci preko Prekmurja s Porabskimi Slovenci in z Gradiščanskimi Hrvati, ki je pošiljala tja propagandni material in jih povezovala z znanim Lačkovim slovenjebističkim odredom. Čeravno je minilo že 20 let, so ostali še vedno sveži spomini na takratne težke čase in na neustrašne borce. Enajststori izmed njih danes odkrivamo spomenik in jim tudi tako izrazimo svoje občudovanje in priznanje ter vso zahvalo, ker so žrtvovali svoja mlada življenja, da mi živimo. Slava njihovemu spominu!

Po odkritju spomenika pred šolo in pozdravu padlim ter po nastopu šolskih otrok ter godbe in pevcev je odšla povorka skozi Cirkovce na pokopališče pred spomenik talcev, kjer je imel kratek nagovor šolski upravitelj tov. Knafelj, ko je bil na skupen grob talcev položen venec, po pozdravu in zaigrani žalostinki.

LEP NOV SPOMENIK IZ GRANITNE SKALE (Foto: J. Vrabl)

IZ PTUJA

V poročilu o gibanju gospodarstva v ptujski občini v 1. polletju 1961 je zavod za planiranje in evidenco pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj opozoril oba zbora tega odbora na probleme v zvezi z delovanjem novega gospodarskega sistema, ki jih bodo morale upoštevati v občini gospodarske organizacije pri izvajanju svojih planov v zadnjem četrtletju letošnjega leta.

Kljub vsem začrtanim težavam se je pokazalo, da bodo v zadnjem tromesečju letošnjega leta prišlo prednosti novega sistema predvsem g'ede delitve celotnega dohodka pri gospodarskih organizacijah še bolj do izraza zlasti s povečanjem družbenega brutoproizvoda in dohodka ter z zmanjšanjem materialnih stroškov, ki so ponekod hitreje porasli kot pa družbeni bruto proizvod.

Odbornikom je na seji raztolmačena vsebina in tabularni pregled poročila, sestavljenega za 6 in 8 mesečno dobo letošnjega poročanja.

Za novega upravnika Zdravstvenih postaj Majšperk je namesto sedanjega upravnika, zdravnika dr. Pena Maksa, imenoval Občinski ljudski odbor Ptuj kandidata za to mesto, mladega zdravnika dr. Iva Gabrčka, ker izpolnjuje

za svoje tovariše, haloške, pohorske in slovenjebistiške partizane. Čeravno je mimo 20 let, se še vedno lahko spomnimo nazaj na čase, ko sta prihajali na naš teren neumorni in pogumni terenci Sagadinova-Zenka in Horvatova-Tatjana in ko je zdravnik na Ptujski gori dr. Miško Peče skupno s svojim nečakom Milkom Pečtom že junija 1941 pomagali organizirati upor proti okupatorju. Spomnimo se lahko tudi povezave organizacije OF Cirkovci preko Prekmurja s Porabskimi Slovenci in z Gradiščanskimi Hrvati, ki je pošiljala tja propagandni material in jih povezovala z znanim Lačkovim slovenjebističkim odredom. Čeravno je minilo že 20 let, so ostali še vedno sveži spomini na takratne težke čase in na neustrašne borce. Enajststori izmed njih danes odkrivamo spomenik in jim tudi tako izrazimo svoje občudovanje in priznanje ter vso zahvalo, ker so žrtvovali svoja mlada življenja, da mi živimo. Slava njihovemu spominu!

Po odkritju spomenika pred šolo in pozdravu padlim ter po nastopu šolskih otrok ter godbe in pevcev je odšla povorka skozi Cirkovce na pokopališče pred spomenik talcev, kjer je imel kratek nagovor šolski upravitelj tov. Knafelj, ko je bil na skupen grob talcev položen venec, po pozdravu in zaigrani žalostinki.

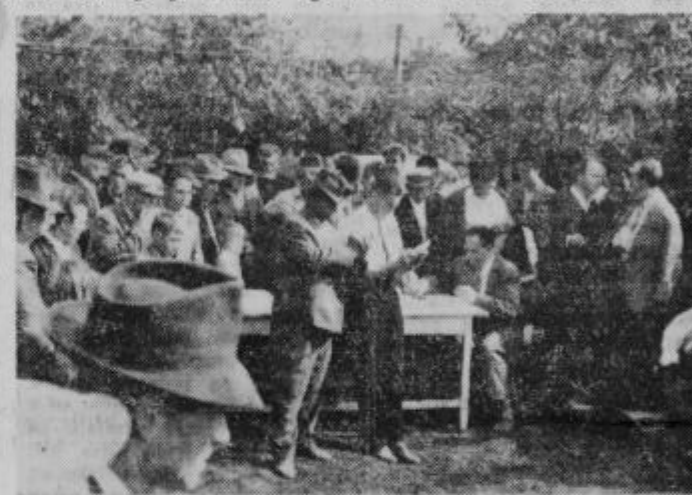

Spominska pločba na grobu talcev

Pri strojni postaji je bila gospodarska razstava. Nagovor pred njeno otvoritvijo je imel zadržni funkcionar tov. Karl Robinšček, razstavo samo pa je v imenu občinskega ljudskega odbora Ptuj odprl tov. Franc Belšak po krajšem nagovoru o doseženih uspehih v občini v minulih 20. letih. Ko so si ljudje ogledali to, so se odšli na razstavišče plemenske živine, kjer je bilo ocenjevanje plemenskih krav in telic in za njim pa sejem. V imenu ocenjevalne komisije je tolmačil ugo-

telic in telet. Večji del živine je dobil lepo oceno, kar dokazuje, da je vzreja plemenske živine na območju KZ Hajdina, Lovrenc, Cirkovci in Starše ena izmed glavnih skrbi zadržnih članov.

Za vse skupaj, za lep spomenik, za vence, za okrasitev vasi z zastavami, za godbo in za gospodarsko razstavo ter sejem plemenske živine, zlasti pa za vsestransko številno udeležbo ljudi, domačinov in gostov zaslužijo priznanje vsi od marljivega predsednika SZDL tov. Dobiča dalje.

Komisija, ki je ocenjevala plemensko živino

tovitve komisije tov. Vladimir Vrečko iz Ptuja, direktor živilno-rejsko-veterinarskega zavoda. Pohvaljeni lastniki najlepše živine niso mogli prikriti vprico številnih gledalcev, da so ponosni na javno priznanje za dosežene uspehe pri pravilni vzreji plemenskih krav,

ki so Cirkovcem pomagali do dragocenih izkušenj, kako je mogoče uspešno organizirati krajevni praznik. Gostje so z odzivom na vabilo pokazali, da ne podcenjujejo tega, da so tudi vasi priče z dostojnimi praznovanji 20-letnice vstaje.

Živina čaka na oceno in sejem

IZ HAJDINE

Med devetimi težko naloženimi vozi se je motalo v nedeljo 1. oktobra 1961 popoldne na šolskem dvorišču polno veselih šolarjev. Predsednik komisije za šolsko kuhinjo, tov. Ignac GAJŠER pa je prav tako veselo razpoložen zbiral od posameznih voznikov nabiralne pole in pridno seševal... Med tem je v šolski kletki raste in se širil veljkanski kup krompirja. Koliko drobnih stopinj in pridnih rok je bilo treba, predno so zbiralci v košarah znosili v klet skoraj 10.000 kg krompirja! Res so vredni vsega priznanja požrtvovalni starši v vsem hajdinskem šolskem okolju od Zlatoljčja do Draženc, Dokazali so, da Teden otroka pri njih ni prazna

beseda. Omeniti moramo še, da so nekateri vaščani, ki niso pridelovalci krompirja, na lastno pobudo podprli nabiralno akcijo tudi z denarnimi zneski.

Pohvaliti moramo prav vse starše hajdinske šolske mladine za razumevanje, s katerim so omogočili ustvariti prav lepo ozemlje za šolsko kuhinjo.

Posebno priznanje tovarišem Francu Murku, Bogomirju Jakominiću, Antonu Kamplu, Ernestu Svensku, Antonu Kajzersbergerju, Ludviku Sitarju, Antonu Vojnecju in Francu Klasincju iz Zlatoljčja. Ti so dali šolj brezplačno na razpolago svoje vprege in tudi sami pomagali pri uspehi akciji.

R. J.

RAZGLAS o javni dražbi

Oddelek za finance Občinskega ljudskega odbora Ptuj, po 2. točki 86. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, šte. 52/75) razpisuje

narok za sestavljanje ponudb

za prodajo stanovanjske hiše v Mestnem vrhu šte. 20, stanovanjske hiše v Zabovcih šte. 28 in pa cele šte. 813/9 k. o. Dornava, last splošnega ljudskega premoženja, ki bo v sredo, dne 11. oktobra 1961, z začetkom ob 9. uri na Občini Ptuj, soba šte. 17/1.

Interesenti, ki se bodo udeležili dražbe, morajo pred začetkom dražbe položiti kaviro v znesku 10% izključne cene zgradbe in stavbene parcele, neposredno dražbeni komisiji v gotovini ali potom hranilne knjižnice.

Plačilni pogoji ostanejo isti, kakor je navedeno v razpisu. Domik zgradbe izvrši komisija v roku 3 dneh po sprejemu ponudbe, najboljšemu ponudniku na podlagi stavljenih ponudb.

Interesenti, ki so vložili že pisemne ponudbe pred gornjim narokom se opozarjajo, da se bod o pisemne ponudbe upoštevale, v kolikor jih bodo interesenti stavili še ustmeno na narok.

Naeelnik
oddelka za finance
Anton PURG

Številka: 04/2-33-19-9-61
Ptuj, dne 3. 10. 1961

imenovani za to mesto vse pogoje in ker ni dvoma, da bodo našli v njem ljudje dobrega naslednika prej zelo priljubljenega dr. Pena in da bo delovnim ljudem svojega člena v enako vsestransko in učinkovito pomoč.

Direktor zavoda za prosvetno — pedagoško službo občine Ptuj in Ormož je postal z imenovanjem učitelj iz Ptuja, dosedanjí okrajni prosvetni svetovalec pri Zavodu za prosvetno — pedagoško službo v Mariboru tov. Karl Sepec, ki se je prijavil na razpis za to mesto in izpolnjuje razpisne pogoje, ker je že od 1948. leta dalje upravljal naloge prosvetno pedagoške službe na območju bivšega okraja Ptuj in sedanje občine Ptuj.

Iz sredstev za vzorne olajšave študentov, dijakov in učencev osnovnih, industrijskih, vajeniških, gospodinskih in drugih gospodarskih šol ter gimnazij bo tudi v šolskem letu 1961/62 priznan 25 do 57 odst. regres prevoznim imenovanim na avtobusih in v okviru možnosti in v duhu novega odloka za regresiranje prevoznov na avtobusih.

Lanskoletni tozajetni odlok, ki se je nanašal na 3.105.800 din

sredstev, je prenehal veljati s koncem šolskega leta 1960/61, zato je moral biti sprejet nov odlok, ki pa zajema samo 1.169.200 din sredstev v te namene iz proračuna.

S tem novim odlokom je priznana prednost študentom, dijakom in učencem staršev in rednikov z manjšimi dohodki, čeno priznanje regresa pa dopušča odlok tudi v primerih z višjimi dohodki, vendar ne s tolikimi, da bi starši lahko sami trpeli celotne stroške prevoza.

Gostinska podjetja v Ptuj in sicer Restavracija na gradu, »Pri Rozicah«, »Zupancih in hife na postaji«, »Pri pošti«, »Pri sejmici« in »Bračič z gostiščem v Rogoznici« ter Viden in »Korošec Ptuj, so s 1. oktobrom 1961 združena v novo veliko gostinsko podjetje z naslovom »HALOŠKI BISER« s sedežem v Ptuj.

Iz Stoine

Pred dnevi je bilo v novoizgrajeni dvorani gasilskega doma v Stoincih predavanje žefa transfuzijske postaje Ptuj tov. dr. Jožice Vrečko o pomenu krvodajalstva.

Predavanja so se udeležili večinoma že znani krvodajalci iz Stoine. Namen predavanja je bil pridobiti še več vaščanov iz Stoine za to humano pomoč bolnim. Sedanje število 24 krvodajalcev je le dober začetek odziva na poziv Rdečega križa.

V imenu organizacije in občinskega odbora RK Ptuj je prišel tokrat med krvodajalce tudi tov. Valter Kolarič iz Kidričevega, ki je pozdravil navzoče in prikazal dosedanje uspehe organizacije RK v občini Ptuj v zvezi s krvodajalstvom.

OBJAVE IN OGLASI

Prodajni pletilni stroj »PASSAP«, dvoposteljni, Ptuj, Na tratih 6. Prodajni pohištvo za samsko sobo. Vprašajte v upravi. Otroka vzamem v stalno oskrbo. Naslov v upravi.

Dopisujte v

ŽIVELI SO ZA UMETNOST

(Ob odkritju spominske plošče v Gradišču)

V okviru občinskega praznika občine Lenart v Slov. Goricah je bilo v tem kraju samem, kakor tudi v njegovi okolici več pomembnih prireditev in svečanosti. Vendar je bila najpomembnejša ne le samo za občino Lenart, ampak pomembna tudi za vso Slovenijo v nedeljo, dne 1. oktobra 1961 v Gradišču.

Na pobudo mariborske podružnice slavištnega društva je bila tega dne odkrita spominska plošča trem velikim možem slovenske književnosti na hiši, v kateri so se shajali in živeli: dr. Lojze Kraigher, največji slovenski pisatelj, esejist in dramatik Ivan Cankar, ki se je mučil na prijateljskem obisku pri dr. Lojzu Kraigherju od novembra 1910 do maja 1911 leta in ravno v tej hiši ustvaril biser slovenskega simbolizma »Lepo Vido«. V tej hiši se je tudi rodil leta 1912 Kraigherjev nečak (sin Kraigherjeve sestre), poznejši pesnik Ivo Brnčič, ki je leta 1943 padel v narodnoosvobodilnem boju v Bosni.

Odkritju je prisostvovalo nekaj sto ljudi iz Ptuj, Maribora, Ljubljane, kakor tudi domačinov. Na svečano okrašenj tribuni pa so se zvrstili številni sorodniki pred nekaj leti umrlega dr. Lojza Kraigherja, žena padlega pesnika Iva Brnčiča — Vera Brnčič, Cankarjev nečak lit. delavec Vlado Kavčič, predsednik društva slov. književnikov aktivni pisatelj Anton Ingolič, ravnatelj Ljubljanske narodne in univerzitetne knjižnice Miro Rupelj, direktor Mariborske študijske knjižnice Jaro Dolar, književnika

Ivan Potrč in Branko Rudolf in mnogi visoki predstavniki oblasti kakor predsednik IS LRS Beno Zupančič, član IS LRS Vlado Majhen, predsednik in podpredsednica OLO Maribor Jože Tramsšek in Ančka Kuharjeva, predsednica ObLO Ptuj, Lojzka Stropnikova, sekretar občinskega komiteja ZKS Ptuj tov. Janko Vogrinec in drugi.

Prijetno je pozdravil pevski učiteljski zbor »Slavka Osterca« iz Marib. z Internacionalno, nekaj pozdravnih besed pa je povedala predsednica mariborske podružnice slavištnega društva Mjira

Medvedova. Svečan govor je imel Jaro Dolar, ki je v nekaj stavkih obudil spomine na življenje in delo treh slavljencev. Svoj vrh je svečanost dosegla v trenutku, ko je plošča z imeni navedenih odkril predsednik Sveta za kult. in prosveto OLO Maribor prof. Jože Kosar. Osnutek za ploščo je naredil akademski slikar Ivan Kos. Zaključno besedo je imel Anton Ingolič, ki se je zahvalil vsem za sodelovanje, nakar je zbor »Slavka Osterca« zapel še nekaj pesmi, ki so jih prisotni pozdravili z navdušenjem aplavzom.

—FCK—

V nemških nacističnih taboriščih

Zaznamovanci

Nacisti so delili jetnike v štiri skupine, ki so jih že na zunaj zaznamovali. Politični so nosili rdeč trikotnik, kriminalci zelenega, asocijalni črnega, Židje pa rumeno šesterokotno zvezdo. V taboriščih so bili navadno jetniki pomešani, čeprav so taborišča sprva določili za razne skupine zapornikov, kar pa pri velikem navalu niso upoštevali. Največja razlika je bila še med taboriščema Dachau, kjer so bili povečini politični, in Sachsenhausen, kjer so bili v večini kriminalci. Zensko osrednje taborišče je bilo le-

svetnik Dorfmeister, vodja Heimatbunda Steindl in šef civilne uprave za Sp. Stajersko dr. Uiberreiter, Himmler je njihov predlog potrdil in marca 1942 izdal potreben odlok. V tem času so celjsko okolišilo šolo uporabljali za zbirno bazo na Stajerskem, za Gorenjsko pa Šentvid pri Ljubljani. Goriciane pri Medvoda in sem pa tja tudi kakšen drug kraj. Število deportirancev je naraslo z razvojem narodnoosvobodilnega gibanja. Nemška vojnarska mreža je s svojimi agenti odkrivala pobornike za

1941 OB 20-LETNICE VSTAJE

ta 1942 Rawenbrück, pozneje pa nekaj časa Oswiecim. V taboriščih so zdaleka prevladovali po številu politični jetniki in Židje nad kriminalci.

Glavno besedo pri deportacijah je imel šef državnega varnostnega glavnega urada Heydrich, načelnik SS. On, Hitler in Himmler so po prevzemu oblasti odločili, da mora gestapo zapreti vse državne sovražnike.

Taboriščnike so uporabljali v gospodarske namene, predvsem za gradnjo tovarn in nato za delo v tovarnah. Ob taboriščih so tako rasle tovarne in taboriščniki so postali novi sužnji nacistične družbe, ki so dobivali le toliko hrane in obleke, da niso takoj pomrli. Od časa do časa so dovoljevali pakete svojcev. Vendar jetniki velikih naporov ob nezadostni hrani niso zmagovali; do vzletni za epidemije so množično umirali, predvsem v času vojne, ko so imeli jetnikov že preveč in so z njimi vedno slabše ravnali. Podrobneje bomo opisali življenje v taborišču v posebnem poglavju.

Hitler je 7. decembra 1941 izdal »odlok noč in megla« (Nacht und Nebel-Erlass), s katerim je določal v zasedenih pokrajinah smrt za vse, ki se pregrešijo zoper rajh. Kdor ni obsojen na smrt, mora v taborišče. Za svojece se nad njim zgrneta noč in megla.

DEPORTIRANCI IZ SLOVENIJE

Vse osumljence osvobodilnega gibanja iz okupirane Spodnje Stajerske in Gorenjske so nacisti poslali že leta 1941 v koncentracijska taborišča, skupaj okoli 1230. Vsem pa, ki so jim dokazali sodelovanje z OF, so načelno določili smrtno kazen. Pri tem so služili razni kriteriji, kakor so bila osebna preudarnost odločujočega funkcionarja gestapa, priporočila veljakov nacizma v domačem okolišu in drugi. Nekateri partizani, posebno če niso še imeli na vesti smrti kakoga Nemca, so lahko prišli v taborišče, včasih pa celo tisti, ki so Nemce napadali v partizanskih enotah. Mnogi prebivalci, ki pa so partizane le podpirali, so morali v smrt.

Večinoma so zapornike, določene za taborišča, poslali najprej v zbirna taborišča. Za Stajersko so uredili zbirno taborišče v Gradiču, za Gorenjsko pa v Celovcu. Od tam so jih pošiljali dalje.

Leta 1942 so poleg ujetih aktivistov in borcev pošiljali v taborišča tudi njihove svojece, za kar so se odločili celjski deželni

svobodo in če bi ne bilo izdajalcev, bi bilo na naši strani mnogo manj žrtve in mnogo več vojnih uspehov.

ZIDOVSKA UNICEVALNA TABORIŠČA

Po izbruhu druge svetovne vojne so postavili za Žide iz Vzhodne Evrope taborišča v Treblinki na Bugu, Belsecu pri Lwowu, Sobiboru in Majdaneku pri Lublinu na Poljskem. Ta taborišča so najstrašnejša nacistična taborišča. V njih ni bilo barak za prebivanje, ampak le plinske celice, kjer so Žide ubijali, in skladišča, kamor so spravili njihove stvari. Vodil jih je major Wirth, pozneje premeščen v Trst, kjer so ga partizani obsodili na smrt in je svojo kazen prejel. Tem taboriščem se je pridružilo še taborišče v Oswiecimu.

Leta 1942 so začeli sredi leta uničevati Žide v grozotnem obsegu. Do oktobra 1943 so jih ubili že nad štiri milijone. To početje so nacisti imenovali »Akcija Reinhardt«, po nacističnem zločincu in Hitlerjevem sodelavcu.

Kako so mogli v enem dobrem letu pokončiti toliko ljudi? Za ta grozoten pokol je bilo vse dobro pripravljeno in premišljeno. Ljudi so vozili z vlaki na kraj smrti. To so bili transporti, ki so vozili na tisoče obsojencev, štiri tisoč, pet tisoč, šest tisoč in še več. Preplašene otroke, matere, starce, može, mladenke in mladeniče, ki so še pred nekaj leti živeli dostojno človeško življenje delovnih ljudi, koristnih članov človeške družbe, so z njihovimi malčki naložili in nato zopet iztovarili z vlaka smrti. V taborišču so se morali sleči do gola in oddati vse, kar so imeli s seboj. Celose so jim porezali. Nato so jih z blici naganjali v plinske celice. V eno celico so natrpali nad 700 ljudi. Motorji so zabrnili in se čez 35 minut ustavili. Končali so trpljenje. V plinski celici so vsi umrli. Tako so ubijali v Belsecu in podobno povsod, kjer so imeli plinske celice.

V balističnih deželah so Žide streljali. Tu je bilo taborišče Bergen-Belsen, taborišče za izbrance, večinoma angleške in ameriške državljane, ali pa tiste, ki so bili z njimi povezani. Zelo hudo je postalo v tem taborišču v zadnjem letu vojne, ko so ga Nemci napolnili z jetniki iz pokrajin, ki so jih morali zapustiti. Tedaj je število jetnikov naraslo na 50.000 v primerjavi s prejšnjimi leti, ko je bilo v njem 15.000 zapornikov.

R. V.

(Dalje prihodnjič)

Ponesreči pobegnil in se skrnil

V ponedeljek, 2. oktobra 1961 zvečer ob 20.30 je povozil motorist Janez Tomžič iz Vardžina v Budini vinjenega kolesarja Franca Znidariča iz Borovca, ki je šel ob kolesu po sredi ceste. Vsled trčenja je padel motorist s svojo spremeljevalko po cesti, po njej pa je močno urlo zlasti kolesarja, ki je bil teže poškodovan.

Motorist in spremeljevalka sta po nesreči pobegnili z motorjem in sta se kakih 150 m dalje ob cesti skrila za koruzno rastavo. Dogodek je iz daljave opazovala neka ženska in opozorila letočo LM na motorista, ki je nedaleč od nesreče zavil s ceste. Tam so ga tudi našli organi LM, skritega, da bi se izognil odgovornosti za nesrečo in bi pozneje pobegnil dolje po cesti proti Vardžinu.

Vsi trije ponesrečenci so bili prepežani v ptujsko bolnišnico, kjer je tudi bilo ugotovljeno, da je bil kolesar Znidarič močno vinjen.

Kako je prišlo do nesreče na cesti, bo do kraja dognano v preiskavi, ko bo motorist tudi pojasnil, zakaj je pobegnil in se hotel izogniti odgovornosti.

V. J.

Delovna konferenca sindikata opekarne Žabjek

Delovna konferenca sindikalne podružnice Opekarne Žabjek, ki je bila ob letošnjem zaključku njihove glavne delovne sezone, je temeljito analizirala rezultate gospodarjenja v prvem polletju

1961 v primerjavi s istim obdobjem v letu 1960. Iz planskih pokazateljev in realizirane oziroma dosežene proizvodnje je razvidno, da znaša presežek polproizvodov v prvem polletju 15,23%, gotovih proizvodov pa znaša presežek 23,84%. V zvezi s porastom proizvodnje se je zvišal tudi dohodek. V primerjavi s prvim polletjem leta 1960 je bil višji za 96,2%; doseženi dohodek za 116,7% in čisti dohodek za 115%. Osebnih dohodkov pa so se povprečno povečali za 10 do 20% v skladu s povečano produktivnostjo in delovno storilnostjo. Da so dosegli tako lepe uspehe, gre zasluga visoki zavesti vseh delavcev in iskrenih tovarišijskih medsebojnih odnosov, ki vladajo v tem kolektivu. Višja produktivnost je rezultat kompleksnega nagrajevanja, ki so ga

uvodili že oktobra preteklega leta. Osebnih dohodkov se obračunavajo po mesečnem prekoračenju normativ. Delovni kolektiv si je vsestransko prizadeval tudi zmanjšati stroške.

Podjetje je že izdelalo pravilnik o delitvi čistega dohodka in pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Formirani sta bili dve ekonomski enoti in izvoljena obratna delavska sveta. Pri stopnosti ekonomskih enot so že določene in prenešene na neposredne proizvajalce. Izvoljena odbora sindikata v ekonomskih enotah. Ekonomski enoti sta pričeli s poslovanjem s 1. oktobrom, prav tako pa sta pričela veljati oba pravilnika. Skratka, v delovnem kolektivu Opekarne Žabjek so tudi letos dosegli lepe uspehe in delovni kolektiv na čelu s svojimi sindikalno podružnico zasluži svoje priznanje. Taki uspehi se lahko dosežejo v slehernem podjetju, če prevladuje v njem visoka socialistična zavest vseh delavcev, nenehna politična aktivnost sindikalne podružnice in tam, kjer vsi delavci aktivno sodelujejo v upravljanju in odločanju o vseh vprašanjih.

Ob zaključku delovne konference, ki je bila ena najuspešnejših v občini doslej, je delovni kolektiv izrekel vse priznanje delavcem, ki so nespornoma deset let zaposleni v delovnem kolektivu. Za desetletno delo v delovnem kolektivu so prejeli, kot priznanje celotnega delovnega kolektiva darilo kolektiva naslednji delavci: Terburc Mihael, Potočnik Pavel in Visenjak Peter od rednih delavcev, od sezonskih delavcev pa so prejeli spominsko darilo delavke: Kostanjevec Marija, Sluga Terezija in Toplak Marija. Nagradjenim delavcem in delavkam sta čestitala in se zahvalila predsednik sindikalne podružnice Janez Petrovič in direktor podjetja, Marjan Berlič. Ob zaključku delovne sezone sta se oba zahvalila delavcem za pošteno delo in dosežene uspehe v tem letu in zaželela, da bi delovni kolektiv tudi v bodoče dosegal tako lepe delovne uspehe. Po delovni konferenci so se člani sindikalne podružnice zadržali še dalj časa v prijetnem tovariškem srečanju in se pogovarjali o svojih težavah, problemih in bodočih nalogah, ki jih čakajo v bodoče.

F. B.

Med znanilci trgatve

Učenci osnovne šole iz Dornave so utrjeni sedli pod košato drevo med vinogradi. Tu so se z učiteljem razgovarjali o vinogradništvu. Strnjeni vinogradi vinogradniškega posestva Jeruzalema dajejo vsako leto ogromne količine grozdja in kasneje mošta, iz katerega izsolajo kletarji dobra vina. Jeruzalemska vina so si zaradi svoje kvalitete že priborila svetovni sloves. Vinška trta je plemenita rastlina, ki ni samo v okras Slovenskim goricam, temveč hrani in oblači vinogradnike.

Vinogradnik se muči z vinsko trto in se vedno veseli, kadar trta dobro obrodi. Letošnja letina kaže bogat pridelek, zato vlada med vinogradniki veselo razpoloženje. Vinška trta je z ljudmi v Slovenskih goricah že toliko zvezana, da brez nje ne bi mogli živeti. Sicer dajejo vinogradi največji gospodarski učinek, ki je v kmetijstvu sploh močnejši. Ima vinogradi daje toliko dohodka kot več ha gozda ali celo njiv.

V vinogradih okoli Jeruzalema rastejo najboljše sorte vinske trte sauvignon, renski rizling, belj burgundec, sipon, rdeči in

Obiščite Jeruzalem, ta biser Slovenskih goric ...

P. S.

Dopisujte v

Ptujski tednik

Tudi v Ptuj obrat družbene prehrane

Spoznanje, da je za boljše življenje delovnih ljudi v komunah potreben tudi razvoj mreže obratov in ustanov, ki bodo zaposlenim ljudem odzela dober delež skrbi za hrano, za otroke ter dela okrog hrane, pranja in čiščenja nas usposablja, da se združujemo v stanovske skupnosti in vse bolj cenimo vlogo komun, saj preko nje rešujemo pereče potrebe usklajenega življenja.

Družbena prehrana sodi med naše glavne naloge. Predstavlja važen faktor pri zagotavljanju redne in zdrave prehrane ljudem, ki so v delovnem odnosu in za njihove otroke. Vedno večje število delovnih ljudi redno uživa vsaj en obrok hrane izven doma. Stalna naraščajoča števila zaposlenih žena in deklet. To še prav posebno zahteva, da bi čimprej poskrbeli za redno in zdravo prehrano prebivalstva tudi v občini Ptuj. Le tako bomo rešili zaposleno ženo skrbi s pripravljanjem kosila za družino, le tako jo bomo razbremenili dela, ki jo poleg redne zaposlitve časovno in tudi fizično najbolj utruja. Pravilna prehrana je poleg drugega predpogoj za urejeno družinsko življenje, zlasti v primerih, kjer sta zaposlena mož in žena. Le ob urejenem vprašanju prehrane je mogoča ženi neovirana izbira poklica in razvijanje vseh njenih sposobnosti v službi. Ženi mora biti omogočeno, da bo svobodno izbirala med lastnim gospodinjstvom in med poklicem. Ko se bo odločila za poklic in gospodinsko delo ne bo več pomenilo njene glavne zaposlitve v družini, se bo šele smatrala v družbenem delu enakopravna z moškimi.

Velja, da se družbena prehrana ne more uspešno razvijati v okoliših gostinstva. Nekateri gostinski

obratni imajo prehodne in stalne goste ter abonente. Tu in tam ugotovimo podobnejši način posredovanja, pomenjujejo usluge in razširjajo kapacitete. Osnovna skrb gostinskega podjetja je gospodarski uspeh. Popolnoma razumljivo je, da je temu podrejena skrb za stalnega gosta. Naše gostinstvo dolguje poleg vsega še primerno skrb turizmu, ki ima tudi važne naloge v našem gospodarstvu.

Nove možnosti glede organizacije in poslovanja obratov družbene prehrane vsebuje Osnovni zakon o ustanovitvi skupnosti. Servis za družbeno prehrano bo lahko tudi v Ptuj pravno-organizacijska oblika za nastajajoči sistem družbene prehrane. Obrat družbene prehrane bo namenjen delovnim ljudem. Skrbel bo za pravilno in zdravo prehrano in za čimvečjo tovrstno storilnost. Tako si tudi zamislija izpolniti svojo glavno nalogo.

Prehranjevanje v obratih družbene prehrane bo sčasoma vsakdanja potreba delovnih ljudi. Taka prehranjevalna oblika je neobhodno potrebna za vse delovne ljudi. Od drugih oblik se razlikuje v tem, da gre pri njej za prehrano vsakega posameznika ob njegovih posebnostih, glede na njegove potrebe in delno tudi na željo celo pri posameznih dnevniških obrokih.

Prehrana bo ustrezala, če bodo dnevno upoštevanj vsi faktorji, ki vplivajo na njeno kvaliteto. Jedilniki morajo biti dobro sestavljeni, kalorično primerni za delavca in skladni z zdravstvenimi in strokovnimi načeli pravilne prehrane. Potrebno je strokovno sestavljanje posameznih obrokov za fizičnega, umskega, težkega delavca, za delavca, ki dela v

nočnih izmenah itd. Tako organizirana obratna prehrana je mogoča le v dobro organiziranem obratu. Pri tem ni le skrb za abonente, temveč mnogo širša skrb, da bodo dobili kvaliteto hrano vsi, ki jo potrebujejo.

Osnovna naloga servisa družbene prehrane je torej pripravljanje vredne hrane za širok krog delovnih ljudi. Razumljivo je tudi tukaj ekonomski moment. Izkušnje kažejo, da je v večjih količinah pripravljanje hrane cenejše kot hrana, ki jo kuhamo za manjši krog abonentov. V večjem obratu je koristna in visokorentabilna tudi mehanizacija, ki znatno poceni storitve ter omogoča zaposlitev kvalificirane osebe. Tudi upravljanje velikega obrata je mnogo cenejše kot upravljanje več manjših z enakim skupnim številom abonentov. Posebno pomemben je prihranek pri nabavi živil na veliko. Obrat družbene prehrane nujno potrebujemo tudi v Ptuj, obrat z večjo storilnostjo in s kvaliteto prehrano, ki bo tudi glede na ceno dostopna čim širšemu krogu delovnih ljudi.

Tudi v Ptuj se sedaj hrani precej ljudi v 7 gostinskih obratih. Glavni obrok hrane prejema 810 abonentov. Tu so tudi obratne kuhinje, ki preskrbujejo z obroki tople hrane 467 delavcev in nameščenec. Stroški priprave prehrane so znatno višji in bi se lahko pocenili, če bi bil namesto njih dobro organiziran obrat družbene prehrane, v katerem se bo hranila večina abonentov. S pravilnim in strokovno kvalitetnim delom bo pridobil večino zaposlenih, ki si takšen obrat želijo in so prepričani, da bodo pokazali zanj razumevanje tudi oblastni organi.

FA.

DOPISUJTE
Ptujskemu tedniku

MARJAN REMEC:

HALOŠKA SREČANJA

Ležim v zelenem in gledam v modro. Od tod na desno lahko s premikom glave zamenjam modrino s pogledom na samotne in neme griče — zelene strazarje vinskih gor. Pod menoj se je zleknil Podlehnik na vroče septembrsko sonce. Bela cesta smukne mimo njega in se v daljavi utopi v pisani haloški preprogi. September v Haložah.

Oreh nad zidanjco mi daje senco. Pijem sladko tuklo, ki je pljača za vse: uredi leno črevesje in izvrstno nadomesti vodo pri akvarelnem slikanju. Društvo

»Z nobeno žico ne bom šarila po svojem vinogradu,« se je odrezala petinšestdesetletna gospodinja iz Strmca, pri kateri sem dobil krmo za žolodec in krmo za spanje. »Dokler bom živa, bo trta poganjala na stari način. Že sto in sto let je rasla tako in je bilo dobro. Tudi zame bo, dokler bo.«

Če bi znal kovati pesmi, bi napisal kakšno o Haložah. Skoval bi pesmico o starem vagabundu, s katerim sva se srečala neke pod Dončko. Nič koliko dalje sva skupaj premerila in marsikatero

modrost sem slišal iz njegovih ust. »Kar pomnim, se potikam po Haložah in nekatero oblast sem dal skozi. Kar je res, je res. Haložani danes živijo bolje kot včasih. Hodim od hiše do hiše, pomagam pri delu in vidim. Kadar se ženijo, zapojem kakšno poskočeno in če je mrlič, pomagam skopati jamo. Pa spet naprej, iščem — sam ne vem kaj. Sment me žene okoli. Haloze so čuden svet in mi Haložani smo čudni svete. Preveč mehki smo, pa nas ujma upogne...« Gledal sem starca in nehoti sem si priklical v spomin podoba mitološkega popotnika. Gledal sem njegove raskave dlan. Bile so kakor druge majhne Haloze, posejane z grčki in globoko razoranimi potmi. Nemara bi slišal klepet klopota, če bi prislonil uho na to dlan, sem si mislil. Tak je bil ta haloški Odisej. Napisal bi... pa kaj, ko sem sam bosonogi fant, ki komajda zna držati čopič v rokah.

Zdaj bodo Haloze kmalu za menoj. Ostale bodo za menoj z vsemi svetlimi in trpkimi rečmi. Toča, toča. Davki, davki. Slaba letina, težko je. To so Haloze v treh stavkih. Na kraju pogovora pa vselej besedica »srečno« in

nasmeh, ki da slutiti, da življenje vendarle ni tako težko. Gledal sem Haložan v obraz in prehodil mnogo njenih samotnih poti. Od tod vidim skozi majave travne bilke zeleno valovanje gor, raztresene domačije Gorce in Dežnega pa Rodni vrh, od koder ti seže pogled čez Dravsko polje tja do Maribora in Slovenskih gor in še naprej čez Ptuj v panonsko Prekmurje...

Ne bo dolgo in Haloze bo presekal na dvoje moderna cesta. Električna si bo priborila vstop v zadnjo domačijo. Trta bo plezala po kovinskih mrežah, Haloze bodo oživele in se pomladile. Stara romantika bo napravila prostor novi. Stari, leseni šivalni stroj iz 1873, ki ždi in čaka etnografa v očrneli čumnat v Strmci, bo razstavljen v muzejski vitrini. Nekdanja Orničgova zidanjca bo morda spremenjena v prijazno točilnico. Takrat te ne bo več tu, stari potepuh. Tvoj svet je bil lep, čeprav temen in v vsakem poslabšanju je košček grenkega. Mi mladi pa imamo radi svetlobo in prav je tako. Ne zameri. Jutri zapustimo te griče in ponesemo s seboj nekaj nespeljen rib in mnogo lepšega v spominu. Srečno, haloški Odisej!

Letovišče grad Borl bo pozimi z opet zaprto

Pismo uredništvu

Nepoboljšljiv razgrajač

Matjaž Alojz je imel pred leti v Ptuj zasebno krojaško obrt. Ker se je bolj kot za svojo obrt zapimel za dobro vnsko kapljico, je moral obrt zaradi nerednega plačevanja družbenih obveznosti in nesolidnega odnosa do strank odpovedati. Nekaj časa je zateklo v krojaški delavnici v Ptuj. Redno delovno razmerje mu pa ni bilo preveč pri srcu. Ker je menil, da tako premalo zasluži, ker je med rednim delovnim časom le prevečkrat skočil v postilno in zaradi pijančevanja napravil le preveč plavih, ga je kmalu vsako podjetje kot nesolidnega delavca odpustilo.

Sicer pa se je delu zelo rado izogibal in se klatil po gostilnah. Razumljivo je, da se je zaradi tega kmalu znašel v težkem finančnem položaju, saj je navedeno že prej, ko je imel še redne vire dohodkov, pretežno del prejemkov zapli, družino pa puščal v pomenkanju. Na splošno je v Ptuj poznal kot nergač in kritičant naše družbene ureditve. Z vrsto let je dajal duška svoji mrznici, ko je bil v pijanem stanju. V svoji alkoholizirani bolešni fantaziji je seveda za stanje, v katerem se je znašel zaradi alkohola, metel krivdo na našo družbeno ureditev. Bil je stalni gost nekaterih oostinskih lokalov, kjer je običajno redkim žrtvam, ki so ga hoteli in mogle poslušati, na dolgo in široko razlagal o krivici, ki se mu baje oodi. Zlasti pa, da je ljudska oblast kriva, ker nima več obrti, da ne dobi dela in podobno. Ob takih

prilicah je navadno podkrpal svoje trditve z grdmi žaljivkami na račun naše družbene ureditve in naših najvišjih državnih predstavnikov. Ob takih priložnostih je rad hvalil Nemce in kričal fašistične parole. Uslužbenci in gostje so ga ob takih primerih največkrat metali iz lokala. Zaradi takih žaljivih izpadov je bil že večkrat predkaznovan od sodnika za prekrške. Vselej je seveda sodniku objubil, da bo opustil pijačo in se redno zaposlil, pa je to pozneje ostalo le pri objubah.

Prvega maja letos je v gostilni »Pletarna« v Ptuj znova grobo žalil našo državno in družbeno ureditev. Podoben izpad si je privoščil tudi 7. maja letos v »Gostilni pri sejnišču« v Ptuj. Zaradi takega je preveč samovoljnega pojmovanja naše demokracije, se je moral zagovarjati pred Okrožnim sodiščem v Mariboru. Sodišče ga je obsodilo na 7 mesecev zapora. Glede na to, da je storil pretežno vse izpade pod vplivom alkohola, ki se mu je prekomerno vdajal, je sodišče odredilo, da se bo moral med prestajanjem kazni obvezno zdraviti proti alkoholizmu. Ker je z grobimi in nedostojnimi izpadi pred sodiščem znova dokazal, da se vse dotle, dokler ne bo ozdravljen od alkohola, ne bo popravljal in da bo s takimi izpadi nadaljeval, je sodišče takoj po izrečni sodbi odredilo preiskovalni zapor. Morda ga bosta sedanjica kazni in zdraviljenje proti alkoholizmu le spravila na pot poštenega in delovnega državljanina.

CE

Letošnje grozdje je izredno sladko

(Foto: J. Vrabl)

mi dela mravlja. Prizadevno pleza po moji nogi in menda ugiba v kakšno goščavo je zašla.

Ze teden dni popotujem po Haložah. Romal sem okrog Boča, lažil na Dončko gor in staknil žulje na poti v Žetale. Kadar je naneslo, sem seveda tudi kaj narajal — zavoljo ljubega miru in pomirjenja vesti, ki je včasih robantila nad mojo lenobo. Haloze so mi vse poplačale. Žulje in zejo in potno čelo. V zameno sem dobil venec srečanj, prepleten s pogovori s haloškimi gospodarji, kadar smo skupaj večerili v tistih haloških večerih. Prav poseben košček dežele so Haloze. So kakor deklina, ki pride le na velike maše fantom pred oči, drugače pa skrbno skriva svojo lepoto med hribi in grapami. Na prste lahko presteže tiste, ki se zgubijo k nam,« potoji stari Glazer. »Kdo bi lažil sem gor? Včasih pridejo stari gospod Oeltjen, ali pa gospod Mezan slika naše gorice. Mladih pa ni, je že tako. Še naša mladina beži v svet, v Ptuj, Maribor, Kidričevo... Kot da bi bile Gorice hudičev grunt, se jih otepa. Samo osjeli starci se lazimo in rijemo po tem laporju. Mlad pravijo, da se ne spleče, ker jim tovarna več nese. Res je, gorice so se utrdule. Haloze so se postarale, ko nas ne bo več, ko bo vse vzal hudič...« Kmet Smigoc ni bil tako črnogled: »Resnica je. Naši deci gre bolje, kot je šlo nam, v šolo hodijo in se učijo... Letos smo dobili elektriko pa tudi točo kot že dolgo ne. Za vino se lahko letos obrišem. Nekaj sem slišal, da pri zadruzi trta po žicah pleza, na mesto po kolih. Pravijo, da ji valjina hasne. Drugo leto bom zabil na svojem prve leto in kupil žico. Bomo videli...«

TUBERKULOZA JE NALEZLJIVA BOLEZEN

Povzročitelj je Kochov bacil, ki ima obliko paličke in je viden le pod drobnogledom.

Teh bacilov je največ v kapljicah, ki jih bolnik izloča, kadar naglas govori, kašlja ali krlja.

KAKO SE ŠIRI OKUŽBA Z BACILOM TUBERKULOZE? Z vdihavanjem kapljic, ki bolniku prljo iz ust ali nosu. Z uživanjem okužene hrane. Posebno nevarno je neprekuhan mleko jetičnih krav. Preko okuženih predmetov.

ZACETNI ZNAKI TUBERKULOZNEGA BOLEZENJA Bolnik je utrujen, nobene volje nima za delo in igr, razen tega hujsa, se ponoči potli, ima manjšo vročino in včasih tudi krvav izmetek.

KDO NAJPREJ OBOLI ZA TUBERKULOZO? Najprej se tuberkuloza loti otroci, ki je oslabljen bodisi zaradi slabe hrane ali preobremenjenosti z delom, zaradi nezadostnega počitka in sprostitve, zaradi duševnega trpljenja ali prebolelih bolezni.

V njegovem telesu začne bacil s svojim razdiralnim delom, kjerkoli se naseli. Seveda se telo z belimi in rdečimi krvnimi celicami postavi v bran. Toda če so bacili močnejši od njih, tkivo razpade in nastane votlina ali kaverna.

BACIL TUBERKULOZE SE LAHKO NASELI V PLJUČIH, v kosteh, v vratnih bezgavkah, na očeh, v možganskih mrenah in tudi na vseh drugih telesnih organih. Za otroke je najnevarnejše tuberkulozno vnetje možganskih mren.

ZAKAJ UMRE TUBERKULOZNI BOLNIK? Tuberkulozni bolnik lahko umre, če se zadusi zaradi hudih krvavitve.

Po navadi pa bolniku odpove srce, ker mu razjedena pljuča otežujejo delo.

Pri tuberkuloznem vnetju možganskih mren lahko ohromijo življenjsko važni centri v možganih.

JETIKA JE OZDRAVLJIVA, CE JO ZAČNEMO ZDRAVITI PRAVOCASNO!

Jetiko zdravimo z uravnoteženo prehrano: meso, mleko, mlečni izdelki, sadje, zelenjava, s počivanjem, z bivanjem na svežem zraku, z zdravili, z operacijo.

KJE SE BOLNIKI ZDRAVIJO IN PREGLEDUJEJO? Osnovna enota v boju proti tuberkulozi je protituberkulozni dispanzer.

Tod bolnike pregledujejo rentgensko, jim preiščejo kri, jih testirajo, besežirajo in tudi ambulantno zdravijo.

Patronažna sestra obiskuje bolnike na domu, jim daje nasvete, daje ob enem pokliče na pregled še druge domače in ljudi iz bolni-

kove okolice. Bolnik se zdravi doma, če ni nevarnosti, da bo okuževal okolico, zlasti otroke, dalje, če ima svojo sobo in svojo posteljo in če se ravna po navodilih zdravilnika in patronažne sestre.

ALI JE PRI NAS ŠE MNOGO TUBERKULOZE?

Pri nas v Sloveniji še vedno umre na leto okoli 400 tuberkuloznih bolnikov, torej več kot eden dnevno. Na novo pa še vedno zbolijo 2500 ljudi na leto. Ti oku-

S fluorografiranjem, ko slikamo pljuča vsemu prebivalstvu. Po slikah zdravnikov v posameznih primerih ugotovi, ali so pljuča zdrava, ali pa jih je morda že začel bacil tuberkuloze.

SE NEKAJ O TOVARNI, KI IZDELUJE ZDRAVILA

V Novem mestu je tovarna zdravil »KRKA«. Ta izdeluje tudi PAS - natrij tablete za zdravljenje raznih oblik tuberkuloze — ISONIAZID tablete — zdravila, ki jih ponavadi tuberkulozni bolniki

Naše zdravje

žujejo okolico in prizadenejo ob enem tudi ogromno gospodarsko škodo.

KAKO SE ZAVARUJEMO PRED TUBERKULOZO?

Z zaščitnim cepenjem ali besežiranjem, ki je zelo koristno, saj zmanjšuje obolevnost predvsem za nevarnimi oblikami tuberkuloze.

dobro prenašajo — NOVODRIN sirup, MULTI - vitamin dražeje in TONICUM, ki ga zdravnik predpisuje bolniku pri izčrpanosti in pa v dobi okrevanja.

Naša dolžnost je, da se v boju proti tuberkulozi pridružimo prav vsi in zdravstveni službi pomagamo, da čimprej izkoreninimo tuberkulozo.

Iz programa RTV Ljubljana

NEDELJA, 8. OKTOBRA

6.00—6.30 Nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 6.30 Reklame. 6.40 Vedri zvoki. 7.00 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved. 7.15 Videti: Balmetistova uvertura (Igra Pihalna godba iz Bratislava). 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Popevke za nedeljsko jutro. 8.00 Mladinska radijska igra — Aleksander Popović: Povabilo na ples. 8.26 Iz albuma za otroke. 10.30 Slovenske narodne in raznih izvedbah za razne okuse. 10.50 Nedeljska matineja. 11.40 Mitja Kretz: Povest o generacijah (reportaža). 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.50 Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Zabavne melodije za vse. 21.00 Sportna poročila. 21.10 Franz Schmidt: Simfonija št. 4 v C-duru (Dunajski simfonični orkester dirigira Rudolf Marolt). 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 23.15 Plesna glasba. 23.30 Poročila. 23.50 Trile veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

PONEDELJEK, 9. OKTOBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TOREN, 10. OKTOBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

SRÉDA, 11. OKTOBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Nedeljska matineja. 21.00—21.30 Z. letnišnja festivala v Salzburgu. 22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 23.00 Literarni nočturno. 23.00 Poročila. 23.05 Plesna glasba. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Kmetijski nasveti — Ing. Guido Fajdiga: Lucerna pokovimo li! pred nastopom žit. 12.25 Melodije za popoldne. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, prireditve dneva in objava dnevnega sporeda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Trio iz Doline pri Trstu, pojeta Dario in Darko. 13.50 Klavirski poet, Peter Dumičič igra lastne skladbe. 14.05 Radijska šola za srednje stopnjo — Šopek svezil roč (ponovitve). 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Mladina prodajalna s popevkami in zabavnimi melodijami. 21.00 Iz manj znanih Verdijevih oper. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Plesna glasba. 22.50 Literarni nočturno. 23.00 Poročila. 23.05 Nočni koncert. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.15 Obvestila in zabavna glasba. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 7.15 Plesna glasba. 7.30 Poročila. 7.50 Veliki operni odločki. F. Cilea: Zaključni prizor opere Adriana Lecocquer: R. Liebermann: II. dejanje opere Sola za žene; I. Cikker: 5. prizor iz opere Janošik. 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Dopisujte v

PTUJSKI TEDNIK

Mestni kino Ptuj

predvaja 7. in 9. oktobra t. l. poljski barvni film »KRIZAR-JE«, 10. in 11. oktobra t. l. francoski film »ZAKAJ PRIHA-JAS POZNO?«, 12. in 13. oktobra t. l. ameriški barvni film »KAVBOJ«.

KINO ORMOŽ

predvaja 7. in 8. oktobra t. l. ameriški film »RACMAN PAJA«, 11. in 12. oktobra t. l. ameriški barvni film »PRINC STUDENT«.

Kino »Kidričev«

predvaja 7. oktobra t. l. francoski film »LJUBIMCI«, 11. oktobra t. l. jugoslovanski film »VETER JE NASTAL OB SVITU«.

Kino Zavrč

predvaja 8. oktobra t. l. ameriški film »DAMA IZ ŠANGHA-JA«.

Za vsakogar nekaj zanimivega

KONGRES MEST - ŽRTEV V ITALIJI

V mestecu Gruglissu turinske pokrajine so se zbrali zastopniki mest, ki so bila žrtev nacističnega terorja med drugo svetovno vojno. V tem kraju je hitlerjevska soldateska zadnje dni vojne ustrelila 66 prebivalcev, druge pa nepopisno mučila — zato so ga določili za sedež ustanovnega kongresa mest — žrtev. Razen italijanskih mest, ki so bila žrtev najhujšega nasilja nacističnih vojsk, so se udeležili kongresa tudi zastopniki drugih mest in držav, kjer je bilo hitlerjevske uničevanje najhujše.

Na kongresu so bili predstavniki sovjetskega Stalingrada, francoskega Liega, jugoslovanskega Kragujevca in še drugih mest — žrtev, Poljske in Vzhodne Nemčije. Na tem zasedanju pa so sprejeli v članstvo še 86 mest, med njimi: Beograd, Harkov, Odeso, Kijev, Toulon, Lorian, Rotterdam in Anvers.

Glavno besedo na tem kongresu je imel generalni tajnik Mednarodne federacije odporneškega gibanja, ki je poleg drugega še posebej poudaril, da je predvsem nujna nenehna budnost

na vse grožnje, s katerimi ponovno pretijo nemški militaristi, ko vedno bolj vplijejo po ozemeljskih revizijah.

Kongres je sprejel tudi deklaracijo, s katero obsojajo naziranje, da je vojna edino sredstvo za urejanje ozemeljskih in političnih vprašanj. Hkrati pa so v njej močno naglasili zahtevo po enakopravnosti vseh narodov in vseh ras.

"Spominjamo se preteklosti, da bi ta bila svarilo za prihodnost. Zato naj se uničijo vsa orožja in povsod po svetu naj zavladajo mir, svoboda in demokracija," so zaključili svojo deklaracijo.

Kongres pa so končali s sklepoma: skliče naj se novi kongres in v vseh mestih — žrtvah, naj se organizirajo razstave; prirede se naj tudi mednarodna razstava mest — žrtev.

Konserviranje starih rokopisov

V mnogih naših knjižnicah in muzejih so shranjeni dragoceni rokopisi in knjige, ki imajo veliko zgodovinsko vrednost. Čeprav na te dragocenosti še tako pazijo (zelo stare rokopise in knjige hranijo v prostorih, kjer so zaščiteni pred svetlobo in vlago), se vendar zgodi, da papir sčasoma porumeni in se nagranči ter začne razpadati, brž ko se ga kdo dotakne. Največje knjižnice in muzeji po svetu imajo specialne konservatorske laboratorije, kjer takšne knjige in rokopise obnavljajo, toda vse metode, po katerih delajo, so zamotane in drage, največkrat pa se ne privedejo do zaželenih rezultatov.

Dva naša strokovnjaka iz Zagreba — inženirja Pavlovič in Ripkin — sta dolgo in podrobno proučevala problem konserviranja starih papirja in na njem napisanega ali natisnatega besedila. Navsezadnje sta odkrila posebno novo metodo za konserviranje starih rokopisov in knjig, hkrati pa sta konstruirala tudi stroj, s katerim je mogoče to delo opravljati. Osnova nove metode je v tem, da list starega rokopisa položijo med dve tanki prozorni pla-

sti iz plastične snovi, potem pa takšen "sandvič" stroj stisne in ga hkrati tudi primerno segreje. Star rokopis ostane za vedno, prekrit s plastično snovjo, slabo čitljivo besedilo pa se pred tem osveži s primernim kemičnim postopkom.

Prototip novega stroja za konserviranje starih rokopisov je že izdelala hrvaška tovarna "Strojotekna", sedaj pa ta stroj uporabljajo v Narodni univerzitetni knjižnici v Zagrebu.

NA KAJ NAS OPOZARJAJO ATOMSKE EKSPLOZIJE

Znani ameriški znanstvenik z univerze Indiana v ZDA dr. Hermann Müller je novinarjem izjavil, da se bodo močno razširile bolezni, kot levkomijska, kostni rak in druge, če bodo brez omejitev nadaljevali s poskusi atomskega orožja. Omenjeni znanstvenik je dobil leta 1946 Nobelovo nagrado za odkritje, da je z x-zarki mogoče izzvati mutacije, t. j. nenormalne spremembe na organizmi živih bitij. Radioaktivno sevanje po poskusu eksploziji ene same 100-megatonske atomske bombe — je dejal dr. Müller — lahko povzroči (samo pri naši generaciji) levkomijsko in kostnega raka pri 100.000 ljudeh. Razen tega pa tudi veliko škodljivih mutacij, ki se bodo pojavile šele pri naslednjem rodu Zemljanih prebivalcev, večjo umrljivost in nesposobnost za razmnoževanje.

NOVA TOVARNA STOLOV

V začetku oktobra bo pričela redno obratovati nova tovarna stolov v Uroševcu, na Kosovu. Graditev prostorov je že končana, montirajo še stroje, delavci pa so bili na specializaciji v podobnih tovarnah v državi. Prav tako so že zagotovljene zadostne količine surovin.

Aprila 1962 sejem "Alpe-Adria" v Ljubljani

Z aprilom prihodnjega leta bo imelo ljubljansko Gospodarsko razstavišče eno redno sejsko prireditev več. Upravni odbor Trgovinske zbornice za LR Slovenijo je odobril ustanovitev sejma "Alpe-Adria" sejma, ki je že dalj časa želja gospodarskih organizacij v obmejnih območjih v Italiji in v Avstriji, ki med seboj vedno tesneje sodelujejo.

Za prvi sejem "Alpe-Adria", ki je napovedan za april 1962 s pripravi že pričenjajo. Sejem bo specializirana razstava izdelkov, ki so predmet zamenjave po ob-

TORPEDO PRISTAL NA PLAŽI

Z glasnim sikanjem in pokanjem se je pred očmi preplašenih kopalcev na plaži Port Megeana pri Touonu v Franciji zaletel v plitki pesek ogromen torpedo. Pozneje so ugotovili, da gre za teledirigirano torpedo francoske mornarice, ki so se mu pokvarile krmilne naprave. Pri nepredvidenem pristanku je bil torpedo precej poškodovan. Če bi eksplodiral, bi prav gotovo ubil veliko število kopalcev.

mejnih in po sejskih sporazumih, organiziran pa bo vsako leto aprila. Njegov temeljni namen je, da bi pospešil in poglobil blagovno izmenjavo z avstrijskim in italijanskim tržiščem, poleg tega pa naj bi sejem prispeval tudi k okrepitevi medsebojnega turističnega prometa, k razvijanju dobrososedskih odnosov, ki naj bi se kazali na raznih priložnostnih prireditvah kulturnega značaja.

Organizatorjem te nove sejske prireditve v Ljubljani je bil objavljen, da bodo liste izdelkov blagovne izmenjave v skupni vrednosti 2 milijard lir in 30 milijonov šillingov v najkrajšem času potrjene. Sejem bo potemtakem močno okrepil tudi gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in Korško in prispeval k medsebojnemu zbljevanju obeh dežel, zlasti pa obeh sosednjih narodov.

IZZA ŠPORTNIH KULIS

Razen mladincev vsa moštva izgubljajo in to s precej visokimi rezultati. Najslabše igrajo vse-kakor člani, kar pa ni čudno, saj prihajajo na treninge največ trije. Posledica je potem ta, da na igrišču ne znajo žoge niti prijemati, kaj šele, da bi igrali s kakšnim sistemom. Za dobro improvizacijo pa jim manjka tako osnovna tehnika, kot borbenost in improvizacijski duh. Dočler bo trajalo tako stanje, ne moremo pričakovati

ROKOMET

Drava:MTT (člani) 12:26 (5:15)

Člani Drave so k vrsti svojih neuspehov vpisali še en poraz. V nedeljo so izgubili proti kandidatu za prvo mesto MTT-ju. Prvi polčas je bila prava katastrofa Drave. Takih začetniških napak kot so jih delali člani v prvem polčasu, ne opazimo niti pri pionirjih. V drugem polčasu so se nekoliko popravili in bili enakovredni nasprotnik. Po sodnikovi zasluzi so tudi rezultat znižali preko nekaj nepravilno dosojenih penalov. Sicer je bila igra v drugem polčasu boljša, vendar še

prikazati dve moštvi v okrajni ligi. Na nivoju tekme je sodil Mušič iz Maribora.

Drava:MTT (mladinci) 15:11 (7:6)

Mladinci Drave so dobili to prvenstveno tekmo z rezultatom 5:0 w. o., v prijateljski tekmi pa so brez večjega navora premagali dobro ekipo iz Maribora. Igra je bila v prvem polčasu zanimiva, v drugem pa je izgubila na privlačnosti, precej zaradi težarne igre Drave.

Drava II : MTT (ženske) 1:6 (0:4)

šport * šport * šport

drugače kot poraze in morda kakšne revne zmage nad nasprotnikom, ki bi ga tudi mladinci z lahkoto premagali.

Pri drugem ženskem moštvu je disciplina dobra, so pa igralke za ligo fizično preslabe, je pa nekaj zelo perspektivnih igralk.

Tudi v ženskem moštvu lahko opazimo velik padec kvalitete, kateremu je vzrok tudi precejšnja nedisciplina in stalno ugovarjanje nekaterih igralk trenerju. Odnos igralke — trener ni pravilen. Verjetno pa za odločilne igre, igralke tudi niso dovolj psihološko pripravljene, nekatere pa igrajo tudi na nepravilnih mestih. Te napake bo potrebno v čim krajšem času ugotoviti.

Odgovorni športni funkcionarji bi se morali nekoliko zamisliti in ugotoviti, kaj je vzrok precejšnjim neuspehom skoraj vseh ptujskih športnikov.

ATLETIKA

Uspeh ptujskih pionirjev na republiškem atletskem prvenstvu

Na prvem republiškem prvenstvu so dosegli zelo lep uspeh. Tekmovanje je bilo odlično organizirano, konkurenca pa je bila zelo močna. Porušenih je bilo 10 državnih rekordov, tekmovalo pa je 194 atletov iz 17 društev.

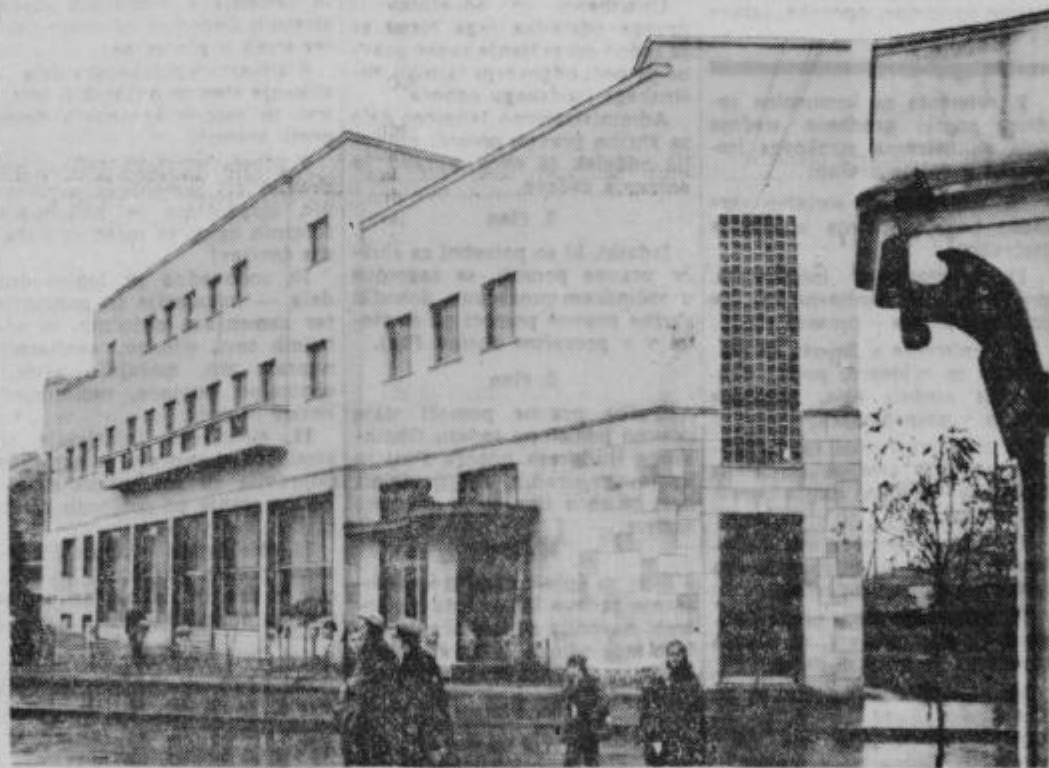
V skoku v višino je Carl Silvo z rezultatom 160 cm zasedel odlično tretje mesto, za zmagovalcem Torkarjem (Kladivar) 165 in Medveškom (Klad.) 160 cm. V troboju je Belič bil četrti s 1.437 točkami (60 m: 1,7; višina 145, krogla 10, 82), bi pa bil lahko celo drugi, če bi skočil v višino vsaj 130 cm, kar bi z bolj rednim treningom vsekakor dosegel.

V teku na 600 m, kjer je Mole (Ol-Sv) dosegel nov državni rekord z rezultatom 1:32,4, se je Jurkovič (Drava) plasiral na šesto mesto (1:36,9), drugi predstavnik Drave Korenjak pa na deveto mesto z rezultatom 1:37,5. Vsi atleti so se borili odlično, založili vse svoje sile ter dosegli svoje najboljše rezultate.

Pomembna zmaga nogometašev DRAVE

Drava:Partizan (Rače) 5:1 (2:0)

V nedeljo je bila prvenstvena nogometna tekma med novim članom mariborske podzveze Partizanom iz Rač in domačo Dravo. Tekma se je pričela z obojestranskimi napadi in sta obe moštvi zamudili nekaj zelo lepih priložnosti za doseg gola. V nadaljevanju so domačini prevzeli iniciativo v svoje roke in ogrožali vrata gostov. Mlado moštvo Drave se je mnogo bolj potrudilo in predvsem v drugem delu igre igralo borbenejšje, tako da zmaga ni bila v nevarnosti. V drugem polčasu so domači napadalec nevarno napadali in lepo preigrali goste. V napad se je zopet ponovno vrnil dober igralec Kovač, ki je takoj na prvi tekmi dosegel tri gole. Mladi ekipi Drave se zelo pozna pomoč nekaterih starejših igralcev, zato je nujno potrebno, da še vsaj letos nastopajo stari igralci.

KRAGUJEVAC — HOTEL DUBROVNIK

PRIpravimo SI OZIMNICO

Za zimsko zalogo vzemimo podne sorte jabolk: morajo biti cele in zdrave. Pazimo, da pri obiranju in prekladanju ne uničimo zunanje voščene prevleke, ki štiti sadje pred gnitjem in sušenjem. Jabolka odberemo po sortah in debelosti ter jih naložimo v sadne zaboje ali na sadne police po tri plasti.

Sadno klet pred uporabo pobelimo in dobro prezračimo. Vse police in zaboje zribamo z vročim umgom in prezračimo na soncu. Če je sadna klet urejena, jo preveplamo. V sadni kleti je potrebna primerna temperatura (+3 do +5 stopinj C), primerna vlaga in motna svetloba.

Vskladščena jabolka moramo eno pregledovati, nagnite sadje takoj izločiti, prostor pa dnevno zrati.

VZIMLJENJE KROMPIRJA

Krompir, katerega spravljamo za zimo, mora biti čvrst in cel: v prerezu ne sme biti pegast ali črn. Pred spraviljanjem ga odberemo po sortah in debelosti ter razprostrtega dobro posušimo. Krompir s hrupavo površino vsebuje veliko škroba, je močnat in se rad razkuha. Tega uporabljamo

v kuhinji za kaše in razno testo. Krompir z gladko površino ima nekoliko več beljakovin in celuloze, je bolj trpežen in se razkuha. V kuhinji ga porabimo za solate in prikuho.

Klet za krompir najprej temeljito očistimo. Stene in tla prebelimo z apnenim beležem, v katerem raztopimo nekoliko modre galice. Tik pred vskladščanjem krompirja razkužimo klet z žveplanjem. Okna in vrata pred žveplanjem tesno zadelamo, pred uporabo pa klet temeljito prezračimo. Klet, v kateri je vskladščan krompir, mora biti zatemnjena, ker svetloba pospešuje pri krompirju tvorbo solanina, ki je strupen.

Temperatura v kleti, kjer je spravljjen krompir, mora biti od +1 do +4 stopinj C. Pri temperaturi +6 stopinj C začne krompir kaliti, pri temperaturi +8 stopinj C pa se začnejo razvijati bolezenske kali. Krompir zmrazne pri temperaturi -2 do -3 stopinj C. Zaradi tega moramo temperaturo v kleti stalno nadzorovati in jo uravnati z izrednimi ukrepi.

Krompir lahko shranimo v klet-

ti na dva načina, kar je odvisno od talne površine oziroma višine kleti. Najvažnejše pri vskladščanju krompirja je, da pride do njega zrak, od njega pa lahko odhaja ogljikov dioksid in odvečna voda. Da to dosežemo, moramo urediti dobro ventilacijo, ki pa ne sme zraka v kleti preveč osušiti ali povzročati prevelike spremembe temperature. V klet postavimo provizorična tla, narejena iz letvic, 10 cm od tal.

V kleti z veliko talno površino naredimo 70 do 80 cm visoke lesene pregrade, na površino 2 m pa postavimo po en zračnik, narejen iz letev. V tako pripravljeno klet nasujemo krompir.

VZIMLJENJE ZELJA

Zdravim, doraslim zeljnim glavam odrežemo kolen ter jih dobro presušimo. Naložimo jih v sadne zaboje tako, da je odrezani del kolenca zgoraj. Zaboje naložimo kakor krompir navzkrižno enega vrh drugega. Lahko pa tudi naložimo zeljne glave na provizorična tla v obliki do 1 m visoke in poljubno dolge grede. Glave morajo biti naložene navzkrižno, da ni oviran zračenje. Tako lahko vzimamo zelje in rdeče zelje ter ohrovt.

Otroci ulovili kita

V eni izmed afriških držav se je ob morju kopala skupina 200 otrok, ko se je nenadoma razburkala morje. Naenkrat se je pojavila pred otroci velika riba. Bil je kit, ki je zašel v te vode. Po prvem strahu so otroci obkrožili kita, ki je izgubil občutek za orientacijo. S klicanjem in vzkliki je otrokom uspelo privabiti kita bliže, nakar so navallili nanj s kamenjem in palicami in ga premagali. Kit je bil dolg 20 metrov in težak dve toni.

NAZADOVANJE SVETOVNEGA PRIDELKA GROZDJA

Po podatkih, ki jih je objavila Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), je bil lanski svetovni pridelek grozdja kar za 1 milijon ton manjši od predlanskega. V tej zvezi je bil tudi lanski pridelek vina v Evropi ustrezno manjši. Značilno pa je, da pridelovalci grozdja oziroma vina na južni polobli, kot n. pr. Južna Afrika, Argentina in Čile, stalno zvišujejo svoj delež v svetovni proizvodnji teh pridelkov. Zaradi tega se je udeležba evropskih držav na svetovnem pridelku grozdja oziroma vina znižala od 85 % pred drugo svetovno vojno kar na 64 % lani. (P).

Odloki in razpisi

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ

Po 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) in drugem odstavku 40. člena zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč (Uradni list FLRJ, št. 52-890/58) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 25. septembra 1961 sprejel

ODLOK

o roku, do katerega lahko prejšnji lastnik nacionaliziranega zemljišča zahteva, da se mu da to zemljišče v uporabo za gradnjo družinske stanovanjske hiše v občini Ptuj.

1. člen

Rok, do katerega lahko zahteva prejšnji lastnik nacionaliziranega nezazidanega zemljišča, da mu da občinski ljudski odbor to zemljišče v uporabo, da si semda na njem družinsko stanovanjsko hišo, se določi na 6 mesecev po objavi tega odloka v »Uradnem vestniku okraja Maribor«; najdalje pa do 30. aprila 1962.

2. člen

Ta rok velja za vsa nacionalizirana zemljišča na območju ožjih gradbenih okolišev občine Ptuj, kakor so bila določena z odlokom o določitvi krajev, ki se štejejo za mesta in mestna naselja po zakonu o nacionalizaciji stavb in stavbnih zemljišč (Uradni list LRS, št. 1-1/59) in obsegajo mesto Ptuj z okoliškim naseljem Hajdino ter naselji Kidričevo in Majšperk.

3. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem vestniku okraja Maribor«.

Št.: 01/1-33-21/1-61.

Ptuj, dne 25. septembra 1961.

Predsednica

Občinskega ljudskega odbora

Lojzka Stropnik

Občinski ljudski odbor Ptuj

Po 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52), 47. členu zakona o organizaciji uprave ljudskih odborov (Uradni list LRS, št. 22-119/59), 4. členu zakona o odvetništvu (Uradni list FLRJ, št. 15-162/57) in 2. členu pravilnika o službi pravne pomoči pri ljudskih odborih (Uradni list FLRJ, št. 27-388/60) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 25. septembra 1961 sprejel

ODLOK

o ustanovitvi službe pravne pomoči pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj.

1. člen

Da se pomaga državljanom, družbenim organizacijam, stanovanjskim skupnostim in hišnim svetom v občini Ptuj, pri uveljavljanju njihovih pravic pred sodišči in drugimi državnimi organi, se ustanovi pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj služba pravne pomoči.

2. člen

Služba pravne pomoči daje naslednjo pravno pomoč:

- dajanje ustnih pravnih nasvetov;
- sestavljanje vseh vrst vlog v upravnem postopku pred upravnimi organi, zavodi in organizacijami, ki opravljajo javno službo;
- sestavljanje vseh vrst vlog v pravnem, nepravdnem, izvršilnem in kazenskem postopku pred sodišči;
- sestavljanje vseh vrst vlog v upravnih sporih.

Poleg navedenih opravil služba pravne pomoči sestavlja tudi listine (pogodbe, oporoke, izjave in pod.).

9. referenta za komunalne zadeve; pogoj: gradbena srednja šola ali ustrezna strokovna izobrazba z daljšo prakso;

10. referenta za socialno varstvo; pogoj: srednja strokovna izobrazba;

11. sanitarnega inšpektorja; pogoj: šola za sanitarno tehniko in daljša praksa v upravnih službah;

12. 3 referente v Zavodu za planiranje in evidenco; pogoj: ekonomska srednja šola, zaželjena praksa v gospodarstvu;

13. šefa Krajevnega urada Hajdina; pogoj: srednja strokovna izobrazba, zaželjena daljša upravna praksa;

14. šefa Krajevnega urada Cirkevce; pogoj: srednja strokovna izobrazba in matični tečaj;

15. šefa Krajevnega urada Grajena; pogoj: srednja strokovna izobrazba in matični tečaj;

16. pisarniškega uslužbenca na Krajevem uradu Zavrč; pogoj: administrativna šola ali nižja strokovna izobrazba s strojepisnim tečajem;

17. pomožnega uslužbenca na Krajevem uradu Grajena; pogoj: 4 razrede osnovne šole in veselje do kurirske službe;

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje iz 31. člena zakona o javnih uslužbencih in pogoje po tem razpisu, naj vložijo prošnje kolokovane s 30 din državne takse, z r. z. roko pisanim življenjepisom, dokazi o šolski in strokovni kvalifikaciji ter dosedanjih službovanjih pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj. Razpis velja 15 dni po objavi.

Na službo pravne pomoči se lahko obračajo državljani za sklenitev poravnave.

3. člen

Pravna pomoč se daje praviloma brezplačno. Pri sestavljanju vlog plača stranka pavšalni znesek 300 din za stroške vzdrževanja službe pravne pomoči.

Listine, kakor jih predvideva uredba o nagradah in povračilu stroškov za delo odvetnikov v tar. št. 36, se sestavljajo proti plačilu, kakor je to predvideno za enake posle v tarifi za delo odvetnikov.

4. člen

Vsakršna plačila za dajanje pravne pomoči so oproščeni: — otroci padlih borcev in žrtve fašističnega terorja; — osebe, ki imajo po veljavnih predpisih pogoje za oprostitve stroškov postopka; — hišni sveti, stanovanjske skupnosti in družbene organizacije.

Pravna pomoč je brezplačna tudi za varstvo pravic iz socialnega varstva (vloge s področja socialnega zavarovanja ter delovni spori, tožbe za ugotovitev očetovstva in podobno).

Te oprostitve veljajo le za državljane, ustanove in organizacije, ki stanujejo ozir. ki imajo sedež na območju občine Ptuj.

Državljan, ustanove in organizacije, ki so oproščeni plačila za dajanje pravne pomoči, morajo dokazati naslov za oprostitve z ustreznim potrdilom ozir. listino.

5. člen

Dejanske stroške, ki nastanejo z dajanjem pravne pomoči, kakor takse, stroški za ogled in drugo, trpi stranka, ki zahteva pravno pomoč in teh stroškov v nobenem primeru ne more biti oproščena.

6. člen

V službi pravne pomoči opravljajo strokovno delo in dajejo pravno pomoč uslužbenci Občinskega ljudskega odbora Ptuj, ki imajo dovršeno pravno fakulteto in vsaj tri leta prakse v pravnih zadevah ter odvetniki na podlagi pogodbe z občino Ptuj.

Uslužbenci in odvetniki iz prvega odstavka tega člena so za redno opravljanje zadev pravne pomoči odgovorni tajniku občinskega ljudskega odbora.

Administrativno-tehnično delo za službo pravne pomoči opravlja oddelek za obč. upravo in notranje zadeve.

7. člen

Izdatki, ki so potrebni za službo pravne pomoči, se zagotove v občinskem proračunu, dohodki službe pravne pomoči pa se vključijo v proračun občine Ptuj.

8. člen

Služba pravne pomoči daje pravno pomoč na sedežu Občinskega ljudskega odbora Ptuj in krajevnih uradih, ki jih določi svet za obč. upravo in notranje zadeve.

9. člen

Svet za splošno upravo in notranje zadeve lahko izda po potrebi navodila za tolmačenje določb tega odloka in določi delovni čas za dajanje pravne pomoči.

10. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem vestniku okraja Maribor«.

Št.: 03/1-01-13/1-61.

Datum: 25. septembra 1961.

Predsednica

Občinskega ljudskega odbora

Ptuj

Lojzka Stropnik l. r.

Občinski ljudski odbor Ptuj

Ptuj

Po 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) ter tretjem odstavku 91. člena, tretjem odstavku 93. člena, 97. člena

in četrtem odstavku 123. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16-279/59 in 47-753/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 25. septembra 1961 sprejel

ODLOK

o vzdrževanju in popravilih zgradb in o načinu koriščenja sredstev stanovanjskih hiš v občini Ptuj.

1. člen

Tekoče vzdrževanje stanovanjskih hiš obsega manjša popravila in druga dela, s katerimi se vzdržujejo posamezni deli v uporabnem stanju, ki šteti hišo in njene sestavne dele pred spremembami, nastalimi zaradi redne uporabe ozir. pred drugimi škodljivimi vplivi.

2. člen

Za tekoče vzdrževanje stanovanjskih hiš se štejejo naslednja dela:

1. krovna dela — zamenjava strešnikov in drugih kritin teras, dimnikov in zidanih ograj;
2. tesarska dela — zamenjava posameznih lesenih delov ostrešja, štaketnih sten, tesarskih vrat in lesenih stopnic ter opažev, napešča i. p.;
3. zidarska dela — popravilo dimnikov, zidov, popravilo ali obnovo notranjih in zunanjih ometov ter beljenje sten;
4. betonska dela — popravilo ali zamenjava betonskih plošč, betonskih tlakov in tlakov iz umetnega kamna, betonskih jaskov, pleskolofov, kanalizacije, betonskih gresnic, betonskih smetišč in cementne prevleke vseh betonskih konstrukcij;
5. mizarska dela — popravilo ali nadomestitev oken, vrat in rolet ter lesenih oblog (lambrij) in pisarniških nabiralnikov;
6. pečarska dela — preložitve ločenih peči, zamenjava pločevinastih peči in štedilnikov, popravilo kuršč, zamenjava vodnih kotlov, plošč in pekačev ter kotlov za pralnice;
7. kleparska dela — popravilo in zamenjava dimničnih obrob, strešnih žlebov in odtočnih cevi, ter streh iz pločevine;
8. slikarsko-pečarska dela — slikanje sten in mizarskih izdelkov in zaščite kovinskih delov proti koroziji;
9. ključavničarska dela — popravilo ali zamenjava ključavnic, stopničnih in balkonskih železnih ograj in mrež za čiščenje čevljev;
10. vodovodna in toplovodna dela — instalacije in popravilo ter zamenjava dotrajanih in dotrajanih cevi, sifonov, sanitarnih naprav, pip, mešalnih baterij, centralne kurjave, radiatorjev, kotlov in peči;
11. električne instalacije in strelodvodne naprave — potrebna popravila in zamenjava za intaktno stanje po posebnih predpisih;
12. ostala dela — popravilo lesenih podov, parketov, ksilolitnih in drugih tlakov ter ostala drobna obrtniška dela.

3. člen

Kdaj se smejo posamezna dela izvesti, je odvisno od materiala, vrste konstrukcije, kvalitete izdelave in načina uporabe.

Zato se določijo naslednji minimalni roki, v katerih se morejo oziroma morajo izvajati posamezne vrste tekočih vzdrževalnih del na hiši:

- vseh kovinskih delov zgradbe (pločevinaste strehe, stebrov, odtočnih cevi, strešnih oken, balkonskih in stopničnih

ograj) — vsaki 5 do 8 let;

— vseh lesenih delov zgradbe (vrat, zunanji okenski okvir, rolet, balkonski ograj, odprti hodniki, verand itd.) — vsaki 5 let;

— beljenje in slikanje skupnih prostorov, in sicer:

— kjer se razvijata vlaga ali plini (pralnice, kopalnice, stranišča, sušilnice itd.) — vsaki 5 let;

— v suhih prostorih (hodnikov, vež, stopnišč, zaprtih hodnikov) — vsaki 5 let;

— etažnih kottičkov — vsaka 3 leta;

4. popravilo vodovodne instalacije in drugih naprav, takoj ko nastane okvara;

5. popravilo električne instalacije strelodvodnih naprav, dimnih vodov, kot to določajo posebni predpisi.

B. Tekoče vzdrževanje stanovanj:

1. obnova slikarskih in plekarskih del v stanovanju:

— v suhih prostorih (sobe in predsobe) — vsaki 20 let;

— v prostorih, kjer se razvijata vlaga in drugi plini (kuhinja, kopalnica, stranišča) — vsaki 10 let;

2. obnova podov v stanovanjskih prostorih — vsaki 30 let;

3. obnova opleska mizarskih izdelkov — vsaki 15 let;

— zidnega opleska in opleska kovinskih izdelkov v vlažnih in sanitarnih prostorih — vsaki 6 let;

— v suhih prostorih — vsaki 12 let;

4. popravilo peči:

— v ločenih: popravilo kuršč in prehodnih kanalov — vsaka 3 leta;

— preložitve in zamenjava posameznih delov peči — vsaki 6 let;

— zidnih in pločevinastih štedilnikov — popravilo kuršč — vsaki 2 leti;

— zamenjava posameznih delov, ki so izpostavljeni ognju — vsaki 5 let;

5. popravilo vodovodnih instalacij in naprav:

— zamenjava tesnil — vsako leto;

— zamenjava pip — vsaki 10 let;

— druge okvare, ki niso nastale po krivdi stranke, takoj, ko se okvare ugotovijo;

6. popravilo električnih instalacij in naprav — kot to določajo posamezni predpisi;

7. popravilo okenskih in vrtnih kovinskih delov (ključavnice, okenska gonila, tečaji itd.) — vsaki 10 let;

Izjemoma smejo posamezna dela tekočega vzdrževanja opraviti pred navedenimi roki, če je okvara takšna, da je nevarnost propadanja posameznih delov ali konstrukcij hiš, ali je v nevarnosti stabilnost in varnost ter pravilno funkcioniranje hiše in njenih naprav.

4. člen

Uvedba novih naprav, ki ne presega običajni standard in ki

del s kolese, in si poškodoval

telo; Rudi Veupotič, Tržec 51, si

je pri delu poškodoval desno roko;

Franc Zerk, iz Lužnice 32, si

je pri delu na stroju poškodoval

desno roko; Slavko Čičič, Cvetlin

118 se je opekel z vrelo vodo po

desni nogi; Julijano Janžekovič,

Mezgovci 8, je nekdo napadel in

jo poškodoval; Franciška Oderlap,

iz Zrjavca 48, je padla in si po-

škodovala desno nogo; Alojza Ši-

menko, iz Pobrežja 75, je podrla

krava in mu poškodovala telo;

Ljudmila Kraj, iz Rogoznice 43,

je padla in si poškodovala desno

nogo; Avgusta Unuka, iz Draženc,

52, je podrla krava in mu poško-

dovala telo; Anton Rezek, iz Cir-

kovec 67, si je pri delu poškodo-

val levo roko; Anton Krežnik, iz

Bekov 2, je padel in si poškodo-

val glavo in roko; Mirko Frešič,

Bubrava, se je s sekuro vsekav v

desno nogo; Jožeta Mohorko iz

Skorbe 39, je podrl avto in mu

poškodoval levo nogo; Franc

Remih, iz Nove vasi 26, je padel

z lestve in si poškodoval rebra.

gre v breme skladov hiše, se šteje:

1. školjka za pranje posode v kuhinji,

2. kad za kopanje,

3. peč v kopalnici na drva ali električni bojler,

4. umivalnik v stanovanju ali kopalnici oziroma tuš,

5. straniščna školjka z napravami za izpiranje,

6. cevi za odpadne vode v kuhinji, kopalnici in pralnici,

7. kotel ali štedilnik na trda goriva v pralnici,

8. plošče z električnimi varovalkami v stanovanjih in hiši,

9. naprave za centralno gretje in osebna dvigala.

5. člen

Stroški tekočega vzdrževanja gredo v breme hišnih skladov pod pogojem, da so dela izvršena po preteku roka, določenega v 3. členu tega odloka oziroma pod navedenimi pogoji, če s predpisi višjih organov ni drugače določeno.

Stroški popravil v stanovanju, ki nastanejo pred pretekom roka oziroma pogojem, ki so določeni v 3. členu tega odloka, bremenijo nosilca stanovanjske pravice.

6. člen

Stroški upravljanja in vzdrževanja družinske stanovanjske hiše v privatni lastni bremenijo lastnika, razen tistih stroškov, ki po zakonu o stanovanjskih razmerjih gredo v breme nosilcev stanovanjske pravice.

7. člen

Stroški nadomestitve in uvedbe novih naprav, ki presegajo običajni standard, ne morejo iti v breme hišnih skladov.

8. člen

Vsa dela tekočega vzdrževanja hiše, ki gredo na stroške hišnih skladov, je mogoče izvajati šele, ko hišni svet prejme sklep, da se takšna dela lahko izvršijo glede na sredstva v hišnih skladih.

9. člen

Le najmanjša in nujna popravila se lahko opravijo brez predhodnega sklepa hišnega sveta, vendar mora hišni svet obravnavati stvar na prvi prihodnji seji in sprejeti ustrezen sklep.

10. člen

Svet za stanovanjske in komunalne zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj je pooblaščen izdati navodila za izvajanje tega odloka.

11. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v »Uradnem vestniku okraja Maribor«.

Št.: 01/1-39-59/1-61.

Ptuj, dne 25. septembra 1961.

Predsednica

Občinskega ljudskega odbora

Ptuj

Lojzka Stropnik l. r.

del s kolese, in si poškodoval

telo; Rudi Veupotič, Tržec 51, si

je pri delu poškodoval desno roko;

Franc Zerk, iz Lužnice 32, si

je pri delu na stroju poškodoval

desno roko; Slavko Čičič, Cvetlin

118 se je opekel z vrelo vodo po

desni nogi; Julijano Janžekovič,

Mezgovci 8, je nekdo napadel in

jo poškodoval; Franciška Oderlap,

iz Zrjavca 48, je padla in si po-

škodovala desno nogo; Alojza Ši-

menko, iz Pobrežja 75, je podrla

krava in mu poškodovala telo;

Ljudmila Kraj, iz Rogoznice 43,

je padla in si poškodovala desno